

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačati 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl.40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 202.

V Ljubljani, v soboto 4. septembra 1897.

Letnik XXV.

Vlada in večina.

Grof Badeni je svoj čas v državni zbornici izgovoril pomenljive besede, da hoče voditi in ne biti vojen. Dogodki v zadnjem zasedanju državnega zbora so pa pokazali, da je ministerski predsednik zgubil vajeti iz rok. S skrajno silo in nečutenimi skandali so združeni nemški nacionalci in liberalci pod vodstvom brezobzirnega Schönererja preprečili parlamentarne obravnave ter spravili vladu v zagato. Grof Badeni je zaključil državnozbornsko zasedanje ter skušal izvenparlamentarnim potom pomiriti Nemce, ki zahtevajo, da vlada prekliče jezikovni naredbi za Češko in Moravsko. V ta namen je povabil na Dunaj na 26. dan avgusta zaupnike obeh narodnostij na Češkem k skupnemu posvetovanju. Nemci se temu povabilu niso odzvali. Kaj sedaj? Ministerski predsednik grof Badeni je nato cesarju v Išli poročal o položaju in vnanji minister grof Goluchowski povedal svoje mnenje z ozirom na vnanji položaj.

Vlada je v veliki zadregi. Ona potrebuje državni proračun, pogodbeni provizorij z Ogrsko, parlamentarni voz stoji, a brez večine je vsako nadaljno ustavno delo nemogoče. Namesto da bi se grof Badeni oklenil večine, katero je, smemo reči, proti svoji volji ustvarila nemška obstrukcija, lotil se je Sisifovega dela, da naredi spravo med Nemci in Čehi. To sta poskušala grof Tassie in knez Windischgrätz, a brez vsega uspeha. In to je naravno. Nemški zagrizenci zahtevajo za se hegemonijo, nadvlado v Avstriji, da si so v manjšini nasproti ostalim narodnostim. Grof Badeni je pričel ondi, kjer je pred leti končal grof Tassie. In to je ravno ona trnjeva pot v neznanu, temno bodočnost brez pravega cilja, kajti še vedno ni prodrlo prepričanje, da Avstrija ni nemška, temveč po večini slovanska, in da vsi slovanski narodi zahtevajo z Nemci po-

polno enakopravnost, kar pa je mogoče jedino le po novem sistemu. V te pa treba železne odločnosti nasproti Nemcem in Madjarom. To je vlada dolžna državi tudi z ozirom na sedanjo zunanjo politiko. Skratka: položaj je jako kritičen.

Iz tega skripca se hoče grof Badeni rešiti, da se je ozrl po državnozbornski večini ter na dan 1. septembra sklical na Dunaj parlamentarno komisijo desnice v posvete. Izvestja o tem posvetovanjih so jako suhoparna. Prvo sejo, katere so se imenovali »slovanske krščansko-narodne zveze« vdeležili dr. Šustersič, Barwinski, dr. Bulat, dr. Ferjančič in dr. Gregorec, je imela parlamentarna komisija v sredo. Načelnik vitez Jaworski je naznanil vsled pooblastila ministerskega predsednika, da hoče vlada iskati oporo v večini, vsled česar je komisija sklenila, da kot zastopniki večine z zadovoljstvom jemljejo na znanje vladino izjavo ter izjavljajo, strogo držeč se načel, izraženih v adresnem načrtu in naglašajoč solidarnost z vsemi strankami večine, da treba izvoliti pododsek, ki se nadalje pogaja z vlado.

V pododsek so bili izbrani: vitez Jaworski, grof Palfy, dr. Herold, dr. Šustersič, baron Dipauli, grof Falkenhayn, Popovici in grof Dzieduszicki. Ta pododsek je popoldne obravnaval z ministerskim predsednikom od 3. do 1/6. ure.

Drugi dan, 2. sept., se je ob 10. uri zopet sošla parlamentarna komisija, navzoč je bil tudi dr. Laginja. Vitez Jaworski poroča o obravnavah z vlado. Pri tej priliki se je razplela daljša debata o notranjem položaju. Vsi govorniki brez izjeme so naglašali, da pač hočejo vse stranke podpirati vladu v okviru programa, izraženega v adresnem načrtu, da pa si pridržé popolno neodvisnost od vlade. Razpravljalo se je tudi vprašanje, kaj storiti, ako ne bode mogoče zlomiti

obstrukcije? Vsi so bili jedne misli, da naj potem govoré deželni zbori.

Včeraj ob 10. uri dopoldne je imel pododsek zopet sejo, v kateri so zastopniki posameznih strank označili svoje zahteve, tako dr. Šustersič gledé Slovencev in Hrvatov. Vse zahteve je pododsek vsprejel kot postulate skupne večine. Popoldne se je ta pododsek zopet od 3. do 5. ure posvetoval z grofom Badenijem ter mu naznanil svoje zahteve. Za nadaljna pogajanja z vlado je pooblaščen načelnik desnice, vitez Jaworski.

Kaj je torej rezultat vseh obravnav? Da se večina nikakor ni vezala nasproti vladi, temveč odločno izjavila, da vstraja pri zahtevah, izraženih v adresnem načrtu in posebej pri obravnavah. Na drugi strani pa se je pokazalo, da grof Badeni težko vsprejme vse izražene zahteve, ker vlada ni homogena. Težka je ločitev od nekdanj toli mogočne levce, a vse nič ne pomaga; proti sedanji večini je vsaka vlada nemogoča. Značilno je tudi, da vlada želi, naj bi si večina opekla prste z novim poslovnim redom, ki bi preprečil obstrukcijo. Toda večina si s tem vprašanjem ne bode ubijala glava, to je stvar vlade. Grof Badeni je čul pogoje, pod katerimi je večina pripravljena podpirati vladu; časa ima dovolj, da si stvar resno premisli — v blagor državi in njenim narodom.

Odkrita enketa delavskih stanov.

Iz Idrije, 1. sept. 1897.

(Konec.)

Kak je bil vtis govora, mi ni treba omenjati. Takoj se je videlo, da so delavci dobili zaupanje v poslance. Zato so se pričeli sedaj živahno oglašati. Dr. Krek je sproti odgovarjal. Največ se je razgovor sukal o pravih bratovski skladnici eraričnega rudnika v Idriji, katere je direkcija predložila istega dne popoldne obnemu zboru rudarjev. Le-ti so

LISTEK.

Pamet pa pisanje.

Fraze vladajo in redkokateri se je poučil... o tem, o čemer tako lahko vseljno sedi in obsoja.

„Slov. Narod“ št. 197, članek: Literatura in socializem.

„Slov. Narod“ priobčuje ravno kar v treh številkah članek pod zaglavjem: Literatura in socializem. Spisal je ta umotvor gospod K. S.

Radoveden vzela je bralec list v roke, pričakujoč učene razprave ali pa vsaj pametnega razmotrivanja. Marsikak gospod je v kavarni, dosevši do tega članka, odložil smodko, porinil očala na čelo, se naslonil v naslonjač in pričel uživati ta duševni umotvor. Kmalu pa so se jele poizgubljati resne gube na čelu, oči zadobile so prijazen svit in dobrovoljen smehljaj razširil se je po bračevem obličju.

To je humor! Seveda ne tisti prisiljeni, kateri ti ne izsili smehljaja, temuč oni humor, o katerem se še sanjalo ni piscu piščočemu dotični članek, in ki tembolj užge braleca, kateri pod njegovim vplivom preživlja vesele trenutke.

Potem pa so gospodje ugibali, kedo bi bil pač ta K. S. Nek jako brihten gospod menil je, da se ima to čitati: Klasični sociolog. Zopet drug razla-

gal je to: Kiné socialistov. Mi pa, ki nečemo razbijati šale, in ki poznamo po perju ptička v časnikarski perutnini, pravimo, da pomenite ti črki: Korel Sajvemokdo. Spoznali smo ga po razmršenem perju. Star znanec torej!

Uredništvo „Slov. Naroda“ samo ni vedelo, kam naj bi utknili te članke in uvrstilo jih je med politični pregled in dnevne vesti. Najbrže je mislilo, da so za politiko preneumni, za dnevne novice predolgi, torej naj gredo tja v sredo.

Bolje bi bilo storilo uredništvo, ako je že iz gole prijaznosti in uljudnosti, ki pa naj bi imela tudi svoje meje, na vsak način priobčiti hotelo te umotvore, da jih je uvrstilo med inserate.

Saj niso drugega, nego slabotna reklama za darvinistične in socialistične knjige, katere se navajajo s polnim naslovom.

Darvina K. S. silno čisla. Mož piše: „Darvin vodi sedaj vso vedo; v zakonih narave, na katere temelji Darwin razvoj živalstva in človeštva, najdejo tudi vse druge vede svojo trdno podlago. Po nekaterih učenjakih že sluteni, po Darvinu jasno razviti zakoni razvoja vsega bitja, veljajo danes tudi vsem drugim naukom.“

— — — — — Welch kühne Phrase,

Da muss schon der Verstand verweist sein,
Das ist der Unsinn in Extase!

Veliki učenjaki: Dubois-Reymond, Hyrtl, Virchow, Ranke, Lecomte, Aebly in drugi so nasprotniki darvinizma, gospod K. S. pa v „Slov. Narodu“ proglasa njegove nauke kot „zakone“. „Ignorabis!“ zaklical bi mu Dubois-Reymond; mi pa mu tudi kličemo: Ignoras!

Ko je tako pohvalil darvinizem, pravi k sklepu svojega modrovanja: „Dolžnost naših pisateljev je torej, da seznanijo ljudstvo z vsem, kar se godi v tej (darvinistični in socialistični) vrsti duševnega razvoja. Pri tem pa se ni ozirati na naše bogoslovce; ti se morajo sprijazniti s tem delom, ker tudi njim mora biti prav, da se pojmovi izjasnijo, in da tudi oni stopijo v ta duševni boj. Seveda morajo zavzemati darvinizmu nasproti drugače stališče, kakor sedaj v svojih spisih. (Smeh na desni in levi.) Jezuiti so dosti spisali knjig, v katerih z darvinizmom prijateljsko občujejo (Klici: Kedar? Kje?) ter na podlagi istega stališča (!!) naše vere opravičujejo!

Ce to ni „der Unsinn in Extase“, potem ne vem, kaj je. Skoda bi bilo izgubljati razsodnim ljudem o tem besed. Mož je že veliko čudnega doprinesel, toda vrhunca, kakor je videti, še ni dosegel.

Politisch hat Er viel gefrevelt
Und vieles tolle Zeug geschwefelt
Das wurde diesem Geistesriesen
Sehr oft schon hier haarscharf bewiesen.

predlagali na popoludanskem zboru nekaj prememb v pravilih. Sprejete so bile te premembe, a Bog zna, je-li jih višje rudniške gosposke odobrle. To breme so na shodu naložili dr. Kreku, da priporoča njih želje.

Rudar Lovro Brunner opozori na § 43. pravil, ki govori o skladničarjih, poklicanih v vojaško službo. Zlasti čuden je stavek: „Ako polnopraven član v vojaško-služnem času opeša, more zahtevati samo, da se mu izplača delež rezervnega zaklada preskrbninske blagajnice, ne pa, da se mu izplača preskrbnina.“ Dalje želi, da bi tudi tisti delavci, kateri so bili stalni pred letom 1890, deležni bili preskrbnine po novih pravilih.

Dr. Krek omenja, da je že opozoril, kako potrebno je pred vsem, premeniti državni zakon.

Katehet Oswaldu se čudno zdi, da po toliko prošnjah še do danes niso dosegle ničesar dosežanje vdove. S tem, da so se predložila nova pravila o preskrbninah, pokazala je gosposka sama, da spoznava, kake reve so preskrbovanci in preskrbovanke. In vendar o izboljšanju stanja dosedanjih le molči! Ko je predložila vlada preskrbninski zakon uradniških vdov, spomnila se je hkrati starih vdov in zvišala pokojnino na 400 gl. vsem, ki so preje manj imele. Dalje je čudno, zakaj bi dobivali po novih pravilih rudarski otroci le jedno šestinko očetove preskrbnine, ko se navadno vendar daje jedna četrtina. Ali so ti kaj manj vredni?

Dr. Krek: Zopet zadenemo ob zakon.

Socijalni demokrat Simon Kavčič pravi, da se mu sila čudno zdi, kaj da prihaja dr. Krek še le danes in ne že prej, kakor sta storila druga dva poslance. Nocoj se je že prepozno posvetovati, ker je bil popoludne občni zbor. Dalje pravi, da imajo ravno od vseh strank tako zaničevani socijalni demokratje največ zaslug, da je bilo mogoče vsaj nekoliko premeniti pravila. Zakaj jedino oni so se preskrbeli z državnim zakonikom. Sploh socijalnodemokratska stranka jedino je še up bodočnosti. Doslej še ni imela prilike, pokazati se. Druge stranke niso nič za ljudstvo storile, ko so imele moč v rokah ali pa jo še imajo, naj bode potem že katoliško-narodna ali pa narodna, katera je zmrznila, kakor osa jeseni. Vsaka je delala le za-se in za svoje može. Seveda reči ne moremo še sedaj, da bi bilo s socijalnodemokratsko stranko kaj drugače.

Dr. Krek priznava Kavčiču, da je jako trezno govoril in pametno v svojem smislu. Odgovarja pa mu najprej na vprašanje: Zakaj še le danes prihaja, z vprašanjem: Kdo ma je pa vabil prej? Prihajam nepovabljen sam od sebe. Hodil sem doslej okrog svojih volilcev. Niti jedne nedelje, ne jednega praznika ne najdete in po vrhu še mnogo dni v tednu, da bi ne bil na kakem shodu govoril, odkar sem prišel z Dunaja. Sicer pa se mi čudno zdi, ko pravite, da nisem preje prišel. Kaj ne veste več za pivarno „pri črnem orlu“? Toda izžvižgavati se ne dam! K volilcem me tudi ni vleklo, da bi jim poročal. Saj me niste volili. Gospod predgovornik je dalje nekaj o strankah govoril. Čemu? Mene niste slišali o tem govoriti; zagovarjal sem jedino le svoje

lastno prepričanje. Ker ste pa že omenili tudi, kar se tolikrat očita katoliški stranki, da ni nič storila, ko je bila v večini, odgovarjam vam: Katoliška stranka ni imela še nikdar tolike večine, da bi mogla vsaj one krivične paragrafe popraviti, radi katerih sama trpi. Se vedno ni dovoljeno otrokom med 8. in 14. letom, katerih stariši prestopijo iz jedne v drugo vero, tudi prestopiti. Naj se dajo nekrščeni stariši krstiti, otrokom v omenjeni starosti to ni dovoljeno. Kaj se pravi to družega, kakor sv. cerkvi brani deljenje svetih zakramentov? Katoliških duhovnikov še vedno ne sme cerkev sama nastavljati. Cerkveno premoženje je pod varstvom države, za vsak krajcar, vsako ped zemlje je treba državi odgovarjati. Kar je pa predgovornik omenjal glede delovanja socijalne demokracije, ločiti je treba dvojno stran socijalne demokracije: stranko in načela. Ako stranka kaj dobrega predlaga, bodem ž njo, kakor v socijalnem oziru največkrat tudi na Nemškem katoliški centrum in socijalnodemokratska frakcija skupaj pritegneta. Druga pa velja glede načel socijalne demokracije — tam ne pritegnemo. Na videz so sila zapeljiva. Začel sem tudi jaz studirati Marxa in Engelsa po njih lastnih spisih in spoznal namen socijalne demokracije: izpodkopati misel na vero in rod. Ne sovražim socijalne demokracije odkod zapeljan, sovražim jo, ker jo poznam, ker sem se je učil iz socijalnodemokratskih knjig. Svojo glavo zastavim gospodom socijalnim demokratom, sam jim jo položim na tnilo, ako mi dokažejo, da niso res Marxa, znanstvenega utemeljitelja socijalne demokracije, nauki: Ni Boga, človek torej ni od Boga ustvarjen, razvil se je iz živalij, razvil se bode še tako daleč, da bode dosegel toliko popolnost, v kateri bode lahko živel v komunizmu.

Oglasil se je zopet Simon Kavčič, a ni več zagovarjal socijalne demokracije, marveč sedaj govoril z dr. Krekom kakor poslancem. Priporočal mu je, naj deluje z drugimi tovariši poslanci na to, da prevzame država garancijo za skladnico, zlasti, ker ni skladniški kapital še zadosten. Tudi starejšim delavcem naj se v toliko izboljša, kakor drugim. Stalna plača naj se zviša. Konečno vpraša, ali bode celi klub, v katerem dr. Krek sedi, jednako podpiral delavske težnje.

Dr. Krek odgovarja, da mora vsekakor država prevzeti garancijo. S tovariši v klubu se še ni posvetoval o tem, ker se Idrija sploh doslej še ni obrnila nanj. Pripomnim pa še jedno: Dobro bi bilo, ako bi se poslanci pete kurije kedaj shajali, toda ni pravega zaupanja, ker se socijalni demokratje tako družijo z nemškimi nacijonalci in liberalci.

Katehet Oswald opozarja dr. Kreka, naj se zlasti potegne, da preskrbovanci ne izgube žita in drva. Zatrjuje se sicer, da tega ne mislijo storiti. O § 21. novih pravil pa človek skoro drugače ne more soditi, kakor da se misli odvzeti ta dobrot. To bi bila velika izguba. Sedaj stane m³ 2 gl. 70 kr., preskrbovanec dob¹ res da mehkih, vendar pa ne prav za 70 kr. m³.

Simon Kavčič izraža svoje začudenje, kam gre toliko prošnji, ki jih delavci odpošiljajo. Ker ni

nobenega odgovora, nikakega priboljška, ni drugače misliti, kakor da menda niti ne pridejo na določeno mesto — poromajo pač že prej kot brezpomemben papir v koš.

Leopold Jazbar toži, da se je kar meni nič tebi nič nehalo dajati delavcem stavbinski les za znižano (limito) ceno. Sedaj pride vse še enkrat tako drago.

Katehet Oswald pripazi k Jazbarjevimi besedam, da se gosposka navadno upira, kadar kak hišnik prosi stavbinskega lesa, češ: Nobeden delavec ne sme prednosti imeti, hišnikov je mnogo manj. Pomisliti pa je treba pri tem, da rudar-hišnik sam ne bode trpel. Čim več ga stane popraviljanje hiše, tem dražja so stanovanja. Torej trpe prav tako rudarji-gostači.

Rudar Lukežič prosi poslance, da priporoča zidanje eraričnih rudarskih hiš. Sedaj stanuje marsikdo malone v kleti.

Dr. Krek pravi, da je njegova dolžnost zato govoriti, ker je priporočal že krščanskosocijalni shod v Solnogradu, naj se zidajo povsod delavska stanovanja. Zakaj bi se ravno v Idriji ne. Ako so potrebna železničarjem, čemu ne rudarjem.

Sedaj so prišli na vrsto gozdarji. Gozdni erar mora biti res čuden. V stalno delo vedno manj delavcev jemljejo. Kam naj gredo po zimi delavci, od česa naj živé? Celih 10 let so neprestano nekateri v službi pri c. kr. gozdnem erarju, pa še jih ne nastavi stalno. O sedanjem nadoskrbniku pripoveduje se celó, da v obeh letih, kar je tukaj, ne enega ni stalnim imenoval. Doslej so tudi gozdni delavci pripadali rudniški bratovski skladnici. Po novih pravilih obsega bratovska skladnica edino le „rudokopstvo živega srebra v Idriji, potem k temu rudokopstvu pripadajočo žgalnico za živo srebro in tvornico za cinober, kakor tudi vse naprave, katere sedaj spadajo k temu rudniku“. (§ 1.) Rudniški erar in gozdni sta pa sedaj ločena — kako pa z delavci? Zato je bila prav umestna opazka Sim. Kavčiča: Kje bode odslej zavarovan, kam pojde pa sedaj gozdni delavec, kadar zbolí? — Sedaj so slabši kakor kmečki posli.

Dr. Krek opazi, da gozdni erar najbrže pristeva nestalne delavce poljedelskim delavcem. Teh pa ni potreba zavarovati.

V dokaz, kako slabo odškoduje c. kr. gozdni erar v delu ponesrečene, povedal je sin nekega drvarja. 15 let je njegov oče neprestano bil v gozdni službi. Zadene ga nezgoda, ponesreči se pri delu. Gozdni erar mu daje sedaj vsako četrletje po celi h 7 gold. 34 kr. S tem naj živi sebe in redi še pet nedoraslih otrok!

Pravilnega zavarovanja manjka, pripomni na to dr. Krek. V resnici žalostno je, da daje država tako slab vzgled zasebnikom.

Ko se nihče več ne oglasi, sklene predsednik zborovanje. Zahvali navzoče, da so se tako vzgledno vedli cele tri ure, obnašali se v resnici kakor možje ter brez vse strasti in stvarno posegali v zborovanje. Bog živi može!

Toda to mu še ni dosti. Tudi vero hoče preobraziti ta veleum:

Auch will Er ein geistreiches Air
Sich geben als (Unter-)Krainer-Voltaire,
Dafür wird zerzupft auf Charpie
Das schleissig gewordne Genie.

Prav radovedni smo, kdaj dospe mož na vrhunec. Tam naj se usede in naj pogleda malo nazaj na pot, ki ga je pripelja na vrh. Videl bo, kod je skakal in kod taval po gosti temi. Videl pa jih bo tudi veliko, ki stojijo ob tej poti ter se smejijo, kar se jim da, kajti ne morejo umeti, kako je mogoče hoditi človeku, katerega tudi darvinisti imenujejo „homo sapiens“, po takih potih.

Sklenimo z lastnimi besedami gospoda K. S.-a: „V našem časopisju prihajajo . . . take nesmisli na dan, da se jih bo moral čez nekaj let sramovati vsak Slovenec.“

Zakaj šele čez nekaj let gospod K. S.?

Zenon in Justina.

Zgodovinska povest. — Iz laškega prevel P. B.

(Dalje.)

„In so lepa ta nebesa?“

„Ce so lepa! Človeški jezik ne more dopovedati, oko ne videti in nihče si ne more predstaviti tega, kar je Bog pripravil svojim služabnikom.“

„Kako si nora; odpoveš se resničnim in gotovim dobrotam tega življenja ter čakaš negotovih in domišljanih v drugem življenju. Tedaj bodi pametna in daruj.“

„Nikoli.“

Nato trinog ukaže, da jo polože na lege, koder bi ji prsi odgrnili ter trgali meso z železnimi kremplji.¹

Devica je prenašala vse te muke in britkosti, ne da bi vzdihovala. Ko trinog vidi, da ne pomaga njegove obljube ničesar, ne njegove grožnje, izreče sodbo:

„Justina, ker si kristijana, obsodim te na smrt, ki se ima takoj izvršiti z mečem zunaj mestnega ozidja.“²

Izrečeni sodbi je sledilo mrmrajoče potrjenje, a iz gneče se je čul osamljen glas:

„Zdrava Justina. Na svidenje v kratkem!“

„Kdo je to rekel?“ popraša glavar.

„Jaz sem, Sapricij“, reče in dvigne se neki mladenič.

„Ti Juste? In zakaj si to rekel?“

¹) Na povelje glavarjevo jo polože na lege ter ji z železnimi kremplji prsa trgajo (ravnotam).

²) Te muke je junaško prenašala z božjo pomočjo in v mukah Boga hvalila, a naposled so ji s sekiro glavo odsekali (ravnotam).

„Da pozdravim zadnjikrat svojo dobrotnico.“

„Dobro si naredil“, smeja se glavar, „ti človeče, nesposobno za visoke in plemenite misli. Zapustila ti je vse svoje imetje in zdaj ko gre na morišče, ne zavedaš se niti te dolžnosti, da bi ji bil hvaležen. Gotovo te zelo ljubi, mala punčika.“

Ko krvavečo deklico peljejo iz dvorane, pride Zenonu nekaj na um, čemur se je nemalo čudil, a česar se vendar ni obotavljal izvršiti.

„Justina“, reče smejoč se. „Ti veruješ, da se bodeš po tem življenju sklenila s svojim Bogom v nebesih?“

„Prepričana sem.“

„Dobro, a vidi, da jaz ne verujem ne v Boga ne v večno življenje. Zato dobro storiš, kadar bodeš v nebesih, da mi pošleš košarico sadja iz vrta tvojega nebeškega ženina. Tebi ne bode težko, natrgati ga in še manje poslati ga in v tem slučaju ti obljubim, da se spreobrnem h Kristusovi veri.“³

Glavar in ljudstvo so se glasno zasmejali pri teh besedah.

„Dam ti besedo“, reče devica in s proroškim glasom pridene: „Kmalu bodeš z mano v raju, častiljivi mučenec Kristusov“. Krvniki so jo odveli.

³) Zenon, prijatelj glavarjev, nasmeja se devici in šaljivo jo prosi, da mu iz raja njenega ženina pošlje kako jabolko, ker je njegovo bogastvo tolikanj hvalila (ravnotam).

Konec razprave o verifikaciji.

Iz Zagreba, 26. avg.
(Konec.)

S živo ironijo in z nedosegljivim humorjem je pobijal poslanec Kutuzović take mažaronske pritlikovce, da se je v saboru vse oživilo. Huda je bila pa tudi ostra satira za ves sedanjí zistem. Odkril je pokvarjenost činovnikov, posebno političnih. On ima od kotarskega predstojnika dovolitev, da more po kotarih občiti z volilci, ali občinski župani ga vendar le ustavljajo v vsaki občini in on se mora vrniti k predstojniku, da se potoži radi tega. Kotarski predstojnik psuje ter imenuje vse župane osle, pri tem pa je vesel, da se je tako zgodilo, seveda po tajnem njegovem napotku. Koliko se more potem-takem verjeti vsem poročilom takih ljudij, ki jih same višje oblasti kvarijo. In kako malo verodostojni morejo biti ti občinski činovniki, če jih je bilo v samej jednej župani, menda virovitičkej, v štirih letih odpuščenih čez 200 radi raznih prestopkov. A kako velika gospoda so to, vidi se po njihovem ponašanju in zahtevah nasproti poslancem. Kutuzoviću je jeden zapovedal, da more govoriti le v nekem vrtu; drugi mu je rekel, da se more pokazati svojim volilcem le v zaprtej sobi, tretji mu dovoli, da sme govoriti narodu le skozi okno, a četrti je zahteval celo od kandidata, da govori s strehe. Vse to je seveda samovolja, katera je pa višjim vseč v takih slučajih.

Najhuje pa je bilo, ko je govornik opisoval ravnanje teh oblasti v uradih, kako preganjajo narod, kako neusmiljeno izterjujejo davek in kaznujejo narod radi šumskih škod. To je bila tako grozna slika, da bi bila morala ganiti tudi najkrutejšega človeka, ali mažarska večina zato ne mari nič. „So cijalizem širite vi po deželi, ker dopuščate, da se z narodom tako ravna“, sklenil je govornik, kateremu je levica burno ploskala.

V sednici od 21. avgusta je prvokrat govoril profesor bogoslovja dr. A. Bauer. Omenivši vseh dogodkov v njegovem kotaru prigodom volitve dokazal je s pismenimi dokazi dotičnih oblasti vse njihovo krivično delovanje, potem pa obširno opisal današnji zistem, posebno njegovo pogubno delovanje v verskem in narodnem pogledu. Pravi, da je za hrvatski nared sramota, da se mu v srcu njegovem otroci v mažarski šoli odnarođujejo, a ponašanje velikega župana v Varaždinu nasproti nadškofu dokazuje zopet, da je vlada začela borbo proti duhovščini. Te borbe se duhovščina ni ustrašila, sprejela jo je ter jo bode nadaljevala z vso odločnostjo, pa se ne boji, da bo podlegla, kajti ves narod je z njo. Ker se je govornik izjavil v svojem govoru, da je za vsakega duhovnika nedostojno, če je privrženec današnjega zistema, oglašil se župnik Jagić, ki sedi med mažaroni, ter odbija ta napad od opozicije, češ, da more duhovnik biti vendar le tudi privrženec vlade in braniti zistem, saj se tako godi tudi v drugih parla-

mentih. Seveda se godi, to verujemo radi tudi mi. Da bi pa duhovnik, postavimo na Francoskem — Jagić omenja za pričo nekega Francoza — podpiral vlado, ki bi zatirala francosko narodnost ali kršćansko vero, to ne veruje nobeden in tudi sam Jagić ne, to je mogoče le na Hrvatskem, kjer je zistem posegel žalibog tudi že med duhovnike.

V večernej sednici je govoril opozicijski govornik dr. Mažuranić istotako oduševljeno kakor Potočnjak ter pobijal prav uspešno velikega župana Nikolića. Obširno gradivo, ki ga je ta govornik objavil proti vladi, je čitateljem že deloma poznat po interpelacijah, ki jih je isti govornik stavil na vlado. Mažaronski poslanec Benak je skušal pobijati opozicijske govornike, ali je bil tako nespreten, da je bilo v saboru dosti smeha. Kako slabo so podučeni mažaronski govorniki v verskih resnicah, pokazal je tudi ta govornik, ko je trdil v svojem govoru, da je civilna ženitev tudi lahko zakramet.

V sednici od 23. avgusta je najprej stavil dr. Ružić nujni predlog radi preganjanja opozicijskih časopisov, kar je že prava sramota za naobraženi svet, potem pa je govoril dr. Mazura ter je v svojem izvrstnem govoru opisal današnji zistem na Hrvatskem ter ga nazval sramoto današnjega veka, za kar je dobil seveda od predsednika ukor. Največ smeha pa je vzbudil v sabornici govor poznatega bogotajca dr. Fr. Spevca, ki je bil toliko predrzen, da se izjavil, češ, da njega opozicija napada brez vsakega razloga. On je pred najmanjimi leti predaval v liberalnem smislu o veri, a to po njegovej trditvi ni zabranjeno, a tudi ni bilo vse tako, kakor se trdi. Dosti je bilo, to dobro vemo še dandanes, a govornik še do dandanes ni preklical svoje tedanje izjave o božanstvu Kristusovem. Opozicija ima tedaj popolnoma prav, če ga smatra bogotajcem in dela proti njemu.

Oglasil se je tudi novi predstojnik notranjih stvari Krajčović, da brani činovnike, češ, da vsi slobodno glasujejo, da jih vlada ne sili na glasovanje, sicer pa pravi, da je činovnik že tako dolžan, služiti vladi.

S takimi izjavami, kakoršna je le-ta, more se vlada le osmešiti, ko je vendar po celem Hrvatskem pa tudi v zunanjem svetu dobro poznato, da zgubi vsak činovnik službo, ko bi se podstopil glasovati za opozicijo. Bolje je molčati, kakor pa neresnico govoriti, saj tega vendar nobeden ne veruje, kar se v tem pogledu trdi z vladne stolice. Poznatemu govorniku dr. Derenčinu ni bilo težko zavrniti te puhle fraze mažaronskih govornikov in pa razkrinkati ves današnji zistem do skrajnosti. Poročevalec dr. Egersdorfer je v obrambo svojega mršavega poročila izgovoril nekoliko fraz, potem pa je večina zavrgla šest volitev opozicijskih poslancev ter tako izvršila svoje slavno delo!

Ne moremo popisati dušnega stanja Zenonovega po teh besedah. Nezadovoljen je bil sam s sabo in očital si je, da je imel toliko malo srca ter se norčeval iz umirajoče device. Namesto da bi tolažili ubožico, ki ni po svoji krivdi, ampak po krivdi tistih, ki so jo izgojili v napačni veri, postala nezvesta veri svojih očetov, pa je morala vso svojo kri preliti, zasmehovali so jo, norčevali se iz nje in izpostavili jo zasmehovanju ljudstva. On, ki se je tako nosil nad ravnanjem Apolonovim in ga tako strašno kaznoval, on je delal zdaj še gorje kakor oni gizdalin. Kako je bil nezadovoljen sam s sabo! Po drugi strani pa so besede deklične zelo vplivale nanj. S kako gotovostjo mu je obljubila sadje od svojega nebeškega ženina, kakor bi se šlo za kako malenkost, za kako neumnost, in potem tiste besede, ki jih je pridala, da bode kmalu umrl kot mučenec Kristusov? Kmalu! Pa kaj je mogoče, da bi devica držala svojo obljubo...

Ostal je zamišljen.

„Kaj imaš, Zeno?“ popraša glavar za šalo. „Ti premišljuješ najbrže besede te čarovnice? Ne misli več na to, to so čenče, Zenon! Moj Zenon kristijan in da bi umrl za Kristusa? Nikdar ne bode to res! Toda jaz imam izvršiti še nekaj sodba; ako utegneš, počakaj me malo in potem greva skupaj venkaj.“

Zenon pritrdi ter seda v kot dvorane, zatopljen v svoje misli.

Kmalu na to se začuje pretresljiv glas.

„Zenon, Justina ti pošilja sadja iz vrta nebeškega ženina.“

Zenon se zgane pri teh besedah, kakor bi ga gad pičil.

S prostimi očmi je zrl pred sabo dečka, ki mu je nudil košarico polno neznanega, a lepega sadja z rajskim duhom.

„Justina mi nekaj pošilja?“ jeclja zmeden in osupnen.

Besede dečkove je slisal tudi glavar in ljudstvo, in vsi so se gnetli okrog našega uradnika.

„Da, Justina,“ odgovori deček. „Predno je umrla, pokleknila je in iskreno prosila Boga za tvojo spreobrnitev, ako je njegova volja, da ti pošlje nebeškega sadja, ki si ga poželee. Hipoma je bila v njenih rokah ta košarica, ki jo je izročila meni, na to pomoli vrat rablju in ta ji je z jednim mahom odsekal glavo od telesa.“

Po teh besedah je palo zagrinjalo, ki je pokrivalo Zenonove oči, milost sv. Duha ga je obsijala in razsvetlila njegov razum; v tem trenutku je spoznal resnico kršćanske vere, uklonil ponosni tilnik pod sladki jarem angeljev in zaklical je:

„Verujem, da je Jezus Kristus pravi Bog, jaz sem kristijan! Hvala ti, moj dobri Jezus, hvala, da si mi dal spoznati resnico tvoje svete vere!“⁵

(Dalje sledi.)

⁴ Ko so Justino priveli na morišče, poda poten prt (po drugih košarico) s sadjem čudovito napolnjen, nekemu dečku, da ga nese Zenonu, rekoč: „Devica Justina ti pošlje jabolka, ki si jih želel od rajskega ženina.“ In takoj je z mečem umorjena zletela k ženinu (ravnotam).

⁵ Zenon pa, sprejevši prt (košarico), spremeni se hipoma, odpove se malikom in ne obotavlja se, očitno in prosto spoznati Kristusa kot pravega Boga.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. septembra.

Mažarski glasovi o avstrijskem položaju. Kakor vsak važnejši dogodek v tostranski polovici, tako vzbuja tudi sedanje pogajanje mej avstrijsko vlado in desnico izvanredno pozornost v krogu mažarskih politikov. Dva glavna budimpeštanska lista, namreč „Pester Lloyd“ in „Neues Pester Journal“ objavljata daljše članke, v katerih razmotrivata avstrijsko notranje politično vprašanje. Iz pisave teh dveh in njima podobnih listov je na prvi hip razvidno, da se neznansko boje sporazumljenja mej Badenijem in strankami desnice; da „Pester Lloyd“ je zašel v svoji skrbi za avstrijsko nemštvo tako daleč, da je jel že pretiti s popolno ločitvijo Ogerske od Avstrije. Piše namreč mej drugim tudi nastopno: „Izvršitev načrta, izraženega v adresi večine, nujno zahteva, da se spremeni ustava. To se pač lahko zgodi z jedno samo potezo in sestavi popolno nova, vse se lahko spremeni, le nekaj pa je popolnoma nemogoče: nemogoče je preiti na dnevni red, ne da bi se oziralo na veliko nemško večino, in, kar je še posebne važnosti, nemogoče je, dati poljubno obliko državno pravnemu razmerju mej Ogersko in Avstrijo. Rekli smo že in ponavljamo zopet, da je dualizem neizogibni predpogoj državnoopravni nagodbi. Ako se odstrani ta predpogoj, potem prejenja sama skupnost mej Avstrijo in Ogersko, potem se vrnemo jednostavno nazaj k personalni uniji. Poskus grofa Badenija bil bi toraj istoveten s popolnim prevratom vseh obstoječih razmer Avstrije in Ogerske, zato pa, menimo, ni bil pozvan na ministerski sedež“. Tako toraj piše prvo mažarsko glasilo. No, avstrijskim krogom se ni treba tresti pred takim pisarjenjem, posebno še za to ne, ker je to samo pesek v oči in ima le namen ostrašiti grofa Badenija.

Hrvatski deželni zbor je z včerajšnjim dnem zaključil kratko zasedanje. V zadnji seji se je vsprejel načrt adrese vladne stranke v tretjem branju, na to pa se je vršila volitev delegatov v ogerski državni zbor. Izvoljeni so bili kajpada samo člani večine z 52 glasovi, opozicija in oba barona Raucha so pa že pred pričetkom ostavili zbornico. Po dovršenem delu je izjavil predsednik, da se zasedanje prekine za nedoločen čas in da bode prihodnjo sejo sklical v slučaju potrebe. Tako je toraj dovršeno prvo dejanje veselo- in žaloigre v hrvatskem deželnem zboru. Veseloigro smemo to zborovanje imenovati za to, ker se je združeni opoziciji nudila prilika, v najsvetlejši luči pojasniti delovanje mažaronske stranke ter sploh ves današnji zistem na Hrvatskem, kar je vzbujalo na njeni strani veliko zadovoljnosti; na drugi strani se pa je radovala vladna klika, ker je še vedno tako močna, da je lahko izvedla vsa svoje nakane: razveljavljenje opozicijskih volitev in svoj načrt adrese. Nasprotno je pa domoljubno opozicijo žalostilo ravno to postopanje nasprotne stranke, ker je uvidela, da vkljub dobri volji ni mogoče sedaj še ničesar doseči in tako koristiti zatiranim volilcem, kakor žele pravi ljudski zastopniki. Pa tudi sama mažaronska stranka se ne more radovati, ker jih je tekom razprave toliko slišala, da jih ima gotovo zadosti za dalje časa, vrhu tega je pa prebivalstvo tudi dovolj zvedelo, kaka je mažaronska stranka, in se bo toraj pri prihodnjih volitvah vedelo ravnati in pokazati takim možem za vselej hrbet. Akoravno se toraj ni dosegel nikak viden uspeh za prebivalstvo, je bilo vendar to zborovanje v moralnem oziru velepomeljivo.

Rusko-poljska sprava je te dni glavni predmet, s katerim se peča rusko in poljsko javno časopisje. Iz njih pisave je razvidno, da so vsi vneti za spravo in želé, da se ta čim preje uresniči. Tako piše kratko in jedrnato „Ruski Trud“: „Zadosti sovraštva, jeze in graje. Geslo našega naroda je sedaj: Živeti in drugim živeti pustiti.“ Ko je glavni guverner knez Imerstinski vsprejel deputacijo varšovskega poljskega odbora, na čelu mu marki Wielopolski, ga je ta nagovoril z daljšim govorom ter mu je izrazil željo, da se čim preje uresniči želja po združenju z velikim narodom ruskim, ker le v združenju je osiguran uspešen razvoj. Car je neki zelo zadovoljen z vsprejemom v Varšavi in neki naklonjen zahtevam Poljakov in je torej precej nade, da se konečno dá tudi Poljakom to, kar jim po vsej pravici pristoja.

Draginja v Partzu postaja od dne do dne večja in kakor je razvidno iz poročil raznih listov,

preti nižjim slojem neizogibna lakota. Cena pšenice je v zadnjih dneh zopet znatno poskočila in vsled tega je naravno poskočila cena kruha, jedini hrani nižjih stanov. Socijalisti porabljajo to priliko za svojo agitacijo proti vladi. V mestnem zboru pride vsled njih prizadevanja prihodnji terek na dnevni red predlog, naj razdeli mesto vsak dan 70.000 kg kruha brezplačno. Razmotrivalo se bo tudi vprašanje glede mestnih pekarn. Vkljub tem neznosnim razmeram pa vlada ni voljna storiti nikakega uspešnega koraka in je odločno odklonila zahtevo glede znižanja carine. Nikakor se toraj ne bo čuditi, ako nekega dne navstane splošen upor in bo lačno ljudstvo siloma zahtevalo kruha. Vkljub neznosni bedi, ki vlada sedaj v Parizu, se pa gotovi krogi javno norčujejo iz slovesne zahvalne službe božje, ki se je vršila minuli terek v cerkvi Srca Jezusovega, in jo je opravil papežev nuncij. Javno se vprašujejo frama-sonski krogi, kedo je naročil to cerkveno slovesnost, katero izrablja baje cerkev v svoje namene. Ako vlada-ajo take razmere, potem je pač draginja in lakota res prava šiba božja.

Ministerska kriza v Bolgartiji, o kateri vladni krogi sicer trdovratno molče, a je vendar ne morejo utajiti, je postala v zadnjih dneh zelo pere-če vprašanje za min. predsednika Stojlova, čegar stališče se neki le tedaj utrdi, ako se ugodno reši iz sedanje zagate. Vsled ostavke finančnega ministra Gešova izprazneno mesto je ponudil Stojlov Šaravovu, kateri je pa neki ponudbo kratko malo odklonil. Sedaj se govori, da prevzame ta portfeli minister Teodorov, mej tem ko bi se pravosodne zadeve izročile dr. Markovu. Opozicijski listi, ki že davno niso zadovoljni s Stojlovo politikjo, odločno zahtevajo, da odstopi s celim kabinetom, ker bo sicer nemogoče popolno preosnovati skrhani kabinet. V resnici je tudi tako in najbrže ne bode miru, dokler se ne reši in prenovi cela zadeva.

Cerkveni letopis.

Pismo iz Amerike.

(Mil. gosp. dr. Jakob Trobec, četrti slovenski škof v Ameriki.)

Malokrat prinese priljubljeni „Slovenec“ kako vest iz daljne Amerike. Pravega vzroka ne vem; mislim pa, da je v tem, da se ameriški Slovenci premalo zanimajo za svoje rojake onstran velike „luže“.

Tudi pisec teh vrstic bi pustil že itak rejnato pero še dlje časa v miru na črnilniku, če bi si mogel potolažiti občutke, ki ga obdajajo, odkar je poizvedel, da imamo toli zatirani narodič zopet novega škofa v Ameriki.

Mož, ki je četrti škof majke Slave v prosti Ameriki, in ki je dobro znan mej starejšimi duhovni ljublj. škofije, se imenuje mil. gospod dr. Jakob Trobec.

Novi škof se je rodil kot sin ubogih kmetijskih starišev v vasi Leg, župnija Polhovgradec, pred blizu šestdesetimi leti. Šolal se je v domači, takrat samo začasni, šoli in v Ljubljani, kjer je končal gimnazij s prav dobrim uspehom. Vstopil je v semenišče. Bilo je leta 1864. Kdo se ne spominja, s kakim trudom je prav to leto o. Pirc iskal dijakov za misijone v taktat še divji Ameriki. Tudi v ljublj. semenišču ni trkal zaman. Med prvimi, ki so se oglasili pri slavnem misijonarju, bil je semeniščnik Jakob Trobec. Podali so se na pot. Na velikem morju so bili 40 dni; ladje z jadrji, kot so jih takrat imeli, so bile jako počasne. Proti koncu jim je na ladji že jedil zmanjkalo; samo podzemljice so še imeli in te so pekli od jutra do večera. Lahko si je misliti, koliko je bilo veselje, ko so v jutro 4. maja 1864 prvikrat zagledali „novi svet“.

Svoje študije je g. Trobec nadaljeval v St. Vincent-u, Pa. in bil že 8. sept. 1865 v mašnika posvečen. Eno leto bil je v Belle Prairie nastavljen; l. 1866. ga je pa mil. gosp. Grace, takratni škof v St. Paulu, prestavil v Wabasha, kjer je neprenehoma deloval po celem ondodnem okraju in še dlje na okoli do l. 1887., ko je bil prestavljen v St. Paul. Letos je ravno 10 let, odkar je prišel v glavno mesto Minesote ter ustanovil sedaj največjo župnijo v celem mestu St. Paul. Kaj se pravi „župnijo ustanoviti“, vé le isti, ki je že kaj sličnega imel opraviti; sicer si pa človek ne more predstavljati, kake sitnosti in neprijetnosti ima duhoven prestati. Tukaj je bilo pa še toliko slabši, ker je večina župljanov popolnoma revna. Vendar, z Božjo pomočjo in z železno vztraj-

nostjo se da vse premagati: Župnija svete Neže, katere ustanovitelj in župnik do danes je bil preč. g. Trobec, se lepo razvija in bo kmalu prekosila druge župnije. Natančneje popisovati, kot o zidanju cerkve, šolskih poslopjih itd., bi bilo preobširno za to pismo; za enkrat se moramo zadovoljiti samo z bolj imenitnimi dogodki, ki jih je doživela župnija sv. Neže. Stara cerkev je zidana v dva nadstropja; spodnje služi za šolo. Kmalu je bila šola premajhna in zopet je bilo treba zidati. Danes ima župnija štiri šolska poslopja, v katerih je prostora za 800 otrok. „Kakor hitro se to število zveča, bo potreba staro cerkev v drugem nadstropju predelati v šolske sobe in zidati novo cerkev“, tako je rekel spoštovani župnik svete Neže ob neki priliki. Že letos so pričeli s zidanjem nove cerkve, katere pritličje bo dodelano v nekaj tednih. Tu notri se bo opravljala služba Božja, dokler ne bo mogoče cerkve dokončati. Cerkev bode zelo lepa in stane čez 50 tisoč dolarjev; lepa svota za uboge župljane!

Dne 28. julija t. l. sporoči nadškof v St. Paulu, da je župnik pri sv. Neži imenovan škofom v St. Cloud-u. Kot blisk se je raznesla novica po celi župniji in marsikateri se je vstrašil, češ, župnika bomo izgubili! Veselje, da je zasluženi rojak-duhovnik toli odlikovan, hitro prežene žalost in tako se potolaži marsikatero srce v nadi, da na škofovskem sedežu preč. gosp. ne bo imel toliko truda kot ga je sedaj v tako obširni občini. Novo izvoljeni škof se je izrazil, da bi mu bilo veliko ljubše, ako bi ostal še nadalje župnik med toli mu priljubljenimi župljani. Ker je pa uvidel, da je volja božja, ne straši se velike odgovornosti in teženj, katere povzroči velika in še le pičlo olkana škofija. V veliki ponižnosti ni hotel nikoli slišati, da je on eden izmed kandidatov za škofijsko stolico v St. Cloud-u. Se ni dolgo, odkar je duhovnik, trd Nemec, vzkliknil: Digitus Dei hic! Pa omenjeni služabnik Gospodov ni bil edini, ki je izvolitev škofa severne Minesote tako pozdravil, ampak še na stotine sobratov po celi Ameriki. Da je temu tako, pričajo častitanja, katera mu še vedno prihajajo iz vseh držav severne Amerike. Zavedni Slovenec pa mora zaklicati: Bog živi mil. g. Trobeca na mnoga leta! Naš cvet, pokojni Baraga, še sedaj živi v Ameriški hijerarhiji, in ta je v osebi četrtega slov. škofa v Ameriki. Preblago slavljenčev srce diči vse čednosti, katere so dičile nepozabnega Baraga, in če vljudni čitatelj hoče zopet prebrati življenjepis škofa Barage, potem bo imel precej natančno sliko škofa Trobeca. Kakor se je v prejšnjih časih apostelj Indijanov odlikoval mej duhovščino preobširne nadškofije, tako se dandanes tudi g. novoizvoljeni škof St. Klodoalski odlikuje po pobožnosti in učenosti v veliki sv. Pavelski nadškofiji. V vsakem oziru je on vreden velike časti, katera ga je zadela.

Mil. g. Trobec se je zmiraj kazal narodnjaka, in če mu je le čas dopustil, je rad pisal v „Danico“ ali kak drug slov. list. Kdo se ne spominja njegovih pisem o umrlem Pircu itd.? Rad še čita slov. kat. liste ter se zanima za napredek toli mu dragega rodnega naroda slovenskega.

Poleg materinega jezika škof Trobec govori izborno angleški, francoski, nemški in češki: dokaz, da slovenski gg. misijonarji imajo še posebno zmožnost postati misijonarji v deželi, kjer so zastopani vsi jeziki na svetu.

Posvečevanje se bo vršilo v St. Paulu 21. septembra t. l. Prevzvišeni gospod nadškof Greland iz St. Paula bode konsekrator; mil. gosp. Ivan Vertin, slovenski škof iz Marquette-ja, Mich., in prevzv. gospod nadškof Katzer iz Milwaukee bode ta assist. konsekratorja. Več nadškofov in škofov je obljubilo biti prisotnim pri slovesnem posvečenju. Škof Cotter, slavljenčev sošolec, bode pridigoval na slavnostni dan. Dne 26. septembra bode škof Trobec prvikrat bral pontifikalno sveto mašo v ravno kar dodelani cerkvi svete Neže. Dva dni pozneje bode slovesno inštaliran v St. Cloudu. Obrede bode vodil nadškof iz St. Paula; tudi govor bode on oskrbel.

Ker je pismo precej narastlo, bodem moral končati. O priliki se zopet oglasim, če bo po volji slavnemu vredništvu tega lista.

V imenu vseh Slovencev v Ameriki zakličem mil. g. škofu Trobec-u trikratni živio in slava ter na mnoga leta!

Z odličnim spoštovanjem

Avguštin S.—v.

Blagoslovjenje nove zastave in novega doma kat. društva rokodelskih pomočnikov na Vrhniki.

O Vrhnika zapiši z zlatim pismom
V spominsko knjigo si današnji dan.
Dr. M. Opeka.

Starodavni Nauportus bil je redkokedaj priča tolikemu številu različnih gostov, kakor se je to zgodilo zadnje dneve minolega mesca. Dne 27. avgusta privrelo je v naše kraje na poti z Notranjskega v Ljubljano okoli 4000 vojakov, katere je Vrhnika na prizadevanje g. župana Jelovškega sprejela z že od nekelej znano gostoljubnostjo. Dan pozneje 29. avgusta prihajale pa so čete rokodelskega in delavskega stanu, da se vdeležijo izredne slavnosti blagoslovljenja nove društvene zastave in novega društvenega doma. Krasen veličasten nepozabljiv dan je bil to. Toda »die schönen Tage von Aranjuez sind vorüber« in nam ne preostaja družega, kakor da spolnimo svojo suhoparno častnikarsko dolžnost in predočimo tistim, ki niso imeli priloznosti prihiteti v našo sredo, v glavnih potezah lepe slavnostne dneve.

Na predvečer, dne 28. avgusta vršila se je podoknica kumici prebl. g. Valentini Jelovškovej. V mraku pričela se je pomikati dolga vrsta društvenikov z svetilnicami, na čelu jej slavna domžalska godba, mej pokanjem topičev skozi trg pred kumičino stanovanje. Društveni zbor zapoje v pričo mnogostevilnega občinstva Nedvedove »Pomlad in ljubezen« in Vilharjevo »Slovenac in Hrvat«; godba pa zasniva Zajcev »U boj«. Z živio klici na g. kumico vrnejo se društveniki z godbo nazaj v društveni dom.

V nedeljo okolu pol 9. ure pripeljejo se prevzvišeni gospod knezškof na Vrhniko, katerega dostojanstvenika sta blag. gg. dekan in župan pozdravila na »Stari šrangji«. Mej tem prihajala so različna društva pred rokodelski dom, ki so bila po prisrčnem vsprejemu od častnih družic odličena z šopki. Kmalu nato vredi se slavnostni sprevod; Na čelu slavna domžalska godba, potem slavna rokodelska društva z svojimi predsedniki iz Ljubljane, Novega mesta, Sentvida, Škofje Loke z zastavami, mladeniška društva iz Ljubljane z zastavo, iz Kamnika in Postojne, pevsko društvo »Zvon«, deputacije krščanskih socijalnih delavcev, železničarjev in Sentvidske čitalnice z zastavo, deputacija posojilnega in izobraževalnega društva iz Mengša, požarne brambe iz Polhovega Gradca, Vrhnike in Vrda in domačega kat. slov. bralnega društva. Tem sledijo častne družice z šopki v rokah na trakovih nesoč zavito novo zastavo in za njo domači društveniki. Mimogrede opazimo, da je zastava najnovejše krasno delo c. kr. obrtnijske šole v Ljubljani, izdelano po načrtu bl. g. ravnatelja Ivana Šubica. Mej zvonjenjem zvonov, pokanjem topičev mimo neštevilnega gledajočega občinstva pomiče se slavnostni sprevod skozi bogato z zastavami in slavoloki odličan trg k dekanjskej cerkvi sv. Pavla, kjer ga zopet čaka nepregledna množica. Nj. ekselenca, prebl. g. kumica in prebl. g. župan in mnogi duhovniki pridružijo se tu sprevodu in se podajo v bogato ozaljšano cerkev. Tu Prevzvišeni najprvo blagoslove društveno zastavo in zabijejo vanjo prvi žebelj z izrekom: Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo. Nato se vrši zabijanje žebeljev v sledečem redu: G. kumica, g. župan, g. dekan, gg. predsedniki vseh pričujočih društev, potem častna družica gospica Tršarjeva v imenu častnih družic, gdč. Jerebove v imenu Vrhnških deklet in gosp. Franc Tršar ml. v imenu Vrhnških fantov in koncem predsednik domačega društva. Nato priveže g. kumica bogato z zlatom vezen višnjevi trak z napisom: Bog in narod, in lovorov venec, č. družica gospica Kotnikova v imenu družic bel in gdč. Mesečeva radeč trak v imenu domačih deklet. Ob enem č. družice ovenčajo vse zastave, ki se z novo blagoslovljeno posestrijo.

Na to stopijo Prevzvišeni na leco in v prepričevalnih besedah pojasnijo pomen slavnosti in blag namen katoliških rokodelskih društev. Po od Prevzvišenega darovanej sveti maši podajo se društva nazaj skozi trg, na čelu jim nova društvena zastava, k rokodelskemu domu, pred katerim je stal velikanski slavolok z napisom: Veri v slavo, delu v čast, narodu v prosep. Pred vratmi doma bil je postavljen oltar. Ko se društva razvrstijo, prične se po Prevzvišenem blagoslovljenje doma. Po blagoslovu zapoje društveni zbor pod vodstvom gospoda pevovodje Stojca od dr. Kreka zloženo in p. Ang.

Hribarja komponirano himno, godba pa zasvira cesarsko pesem.

Slednjič se obrnejo Prevzvišeni proti društvom in mnogobrojnemu občinstvu in podelé po posredovanju dr. M. Opeka iz Rima od sv. očeta poslani apostolski blagoslov.

Na to se vrši slavnostna seja v društveni dvorani, kateri prisostvujejo Prevzvišeni, gospa kumica, gospodje župan, dekan, predsedniki raznih društev, slavnostni odbor in č. družice. Društveni predsednik gospod Smolnikar se zahvaljuje v prvi vrsti prem. knezu in škofu za izvršenje blagoslovljenja in za udeležbo drugim odličnim gostom; društveni podpredsednik gospod Košir poroča o delovanju stavbinskega odbora in omenja izredno požrtvovalnost Vrhničanov za društveni dom. Potem se dom formalno izroči svojemu namenu. Prevzvišeni se še jedenkrat v laskavih besedah zahvalijo vsem podpirateljem doma, vzlasti gospej kumici in g. županu. Mej slava- in živio-klici poslové se na to Prevzvišeni od novega doma, odhajajoč v dekanjski dvorec.

Ob 1. uri bil je na društvenem vrtu skupni obed. Med obedom nazdravi predsednik g. Smolnikar Nj. Sv. papežu, Nj. Vel. cesarju in Nj. ekscelenci škofu, društveni podpredsednik gospod Košir prebl. g. kumici, g. župan pozdravlja došla društva, gospod profesor Gnjezda opominja društvenike k hvaležnosti dobrotnikov, g. Gostinčar naudušuje delavske stanove k jedinstvi, gospod Rus povišuje lepo petje, dr. Marinko dokazuje potrebo sloge, g. Pip deklamuje pesem, v kateri naudušuje pričujoče za uresničenje ideje delavskih domov, posebno v Ljubljani itd.

Tako se je mej petjem in govori približala ura za odhod k slovesnim litanijam k cerkvi sv. Trojice. V prejšnjem vsporodu korakajo zopet društva z zastavami v prijazno cerkvico, kjer opravi pred. gospod kanonik Kalan slovesne pete litanije ob obilnej asistenci.

Ob 5. uri povrnejo se društva nazaj na društven vrt, kjer se prične ljudska veselica. Neumorno pevanje mnogoštevilnih pevskih zborov, osobito krasno petje „Zvona“ in škofjeloškega društva, sviranje godbe, vmes pa ploskanje, živio-klici, glasna govorica in smeh, vse to je pričalo, da se je razvnela prava ljudska veselica. V mraku zasveti se dom v brezštevilnih lučicah, zažigajo se umetalni ognji in rakete, na pročelju dekanjske cerkve sv. Pavla zaiskri se velikanski svetel križ, s kratka, slavnost jo dosegla svoj vrhunec. A kmalu, prekmalu približal se je čas ločitve predragih nam gostov, katere je pozna ura klicala zopet nazaj v domače kraje.

Cela slavnost imela je pravi značaj poštene zabave rokodelskih in delavskih stanov, ob enem pa tudi pravo narodno lice, in vendar smo zastonj iskali pri tej slavnosti marsikoga izmed tistih, ki pri vsaki priliki z navdušenjem bobnajo ob svojo obsolutno narodno kožo. Vkljub temu pa se je slavnost vendar izvršila tako, da ne bode samo Vrhničanom, ampak vsem vdeležencem v lepem trajnem spominu. In kot spomin na njo, delila se je isti in prihodnji dan slavnostna pesem dr. M. Opeke iz Rima, ki velja v prvi vrsti društvenim podpornikom. Došle so nam brzojavke od gg. dr. Šusteršiča, dr. Karlina, Žlogarja, Bleiweisa, Zavodnika, Sitarja, Zupana, uredništva »Mira«, Arkota itd.

Sklepajoč to poročilo, ne moremo si kaj, da ne bi še enkrat vsem podpornikom iz hvaležnosti zaklicali z besedami pesnika dr. Mih. Opeke:

Dobrotniki preblagi, ki zidali,
Ki dovršili ste mogočni hram —
Za dobro delo Vam je gorel v prsih
Oduševljenja in ljubezni plam:
Pomnik ste si zgradili neminljivi,
Bog živi Vas, nebeški Bog Vas živi! —

Tedenski koledar.

Nedelja 5. sept.: 13. pobink. evang. Jezus ozdravi 10 gobovih. Luk. 17. Lovrenc Justin. Ponedeljek 6. sept.: Hermogen m. Torek 7. sept.: Anastazij m. Sreda 8. sept.: Marijno rojstvo. Četrtek 9. sept.: Gorgoni, Hermogen in Fortunat m. m. Patek 10. sept.: Nikolaj Tol. Sobota 11. sept.: Danijel prerok. — Lunin spremin: Sip 11. ob 3. u. 10 m. zjutraj. — Solnce izide 5. sept. ob 5. u. 32 m.; zaide ob 6. u. 26 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. septembra.

† Deželni poslanec gospod Matej Lavrenčič.

Sinoči ob devetih je po daljši bolezni umrl v Vrhpolji pri Vipavi deželni poslanec g. Matej Lavrenčič. Bil je jeden najstarejših poslancev v deželnem zboru kranjskem ter stalen član deželne zbornice kranjske že od l. 1874. S pokojnikom položimo Slovenci v grob moža stare korenine, poštenjaka, vrliga domoljuba, kateri je bil vzlasti skrben za gospodarski razvoj svojega naroda in posebej svoje ožje vipavske domovine. Nobenega zasedanja ni bilo v deželnem zboru, da bi ne bil pokojni Lavrenčič dvignil svojega glasu za gmotne koristi svojih volilcev, kateri so vedno cenili njegovo skrbno delavnost ter mu zato toliko let ohranili svoje zaupanje. Vprašanja o vravnavi vipavskih vodâ izgubé v njem neumorno delavnega zagovornika, ki je bodisi priložno ali nepriložno vedno povdarjal ta svoj ceterum censeo. Bil je po kojnik izvrsten gospodar, veščak v kmetijstvu, zlasti vinogradarstvu, in tudi sicer v vsakem oziru zelo blag človek. Pogreb pokojnika je jutri ob petih popoldne. Naj v miru počiva!

(Volilski shod) bode v sredo dné 8. t. m. popoldne ob 3. uri v Cerknici; poročala bodeta gg. dež. poslanec Fr. Modic o delovanju deželnega, in državni poslanec g. dr. Ign. Zitnik o delovanju državnega zbora.

(Osebné vesti.) V Radovljici je bil 31. avgusta zopet soglasno izvoljen županom lekarnar in posestnik gosp. Aleks. Roblek. — Predsednik notarske zbornice kranjske gosp. dr. Jernej Zupanc je zaradi svoje visoke starosti resigniral na notarijat. Začasni njegov namestnik je imenovan not. kandidat g. Karol Pleiweis.

(Člani parlamentarne komisije krščanske slovenske zveze) v državnem zboru so se včeraj vrnili domov, le dr. Šusteršič, ki je bil član izbranega pododseka, je ostal še včeraj na Dunaju, ker so se še vršili razgovori mej vlado in zastopniki večine. Člani naše zveze so postopali popolno solidarno, dogovorili se že poprej, da si ne dajo vezati rok z nobeno obljubo, marveč da le z dejanji od strani vlade je mogoče pridobiti zastopnike slovensko hrvatskega naroda, da vlado podpirajo kot vladna stranka in sicer s takimi dejanji, da bode slovenski narod sam spoznal, da njegovi zastopniki prav ravna, ako podpirajo vlado. Sploh pa je konec teh razgovorov na Dunaju ta, da sta večina in vlada tam, kjer sta bila pred posvetovanjem, le Baden je zvedel, da desnica ne mara v vladni jarm samo na ljubo njegovim lepim očem.

(Poljedelski minister grof Ledebur) se je včeraj pripeljal iz Gorice v Divačo, odkoder si je z gozdnim nadsvetnikom g. Gollom ogledal pogozdovanje Krasa in dvorno kobilarno v Prestraneku. Proti večeru se je pripeljal v Postojno, kjer ga je pozdravil deželni predsednik baron Hein. Minister si je ogledal tudi postojnsko jamo. Danes se je iz Logatec odpeljal v Idrijo, odkoder nocoj s polnočnim vlakom pride v Ljubljano.

(Glasbena Matica) v Ljubljani razpisuje službo učitelja za čelo in klavir, kateri bi pričel poučevati s prihodnjim šolskim letom. Kompetenti morajo biti zmožni vsaj jednega izmej slovanskih jezikov. Prošnje pošljejo se predsedniku g. Fran Rauniharju.

(Efektno srečkanje »Glasbene Matice«.) vršilo se bode 15. oktobra letos. Za srečkanje namenjeni dobitki so do malega nabavljeni ter bodo razstavljeni koncem tega meseca v društveni hiši v Vegovih ulicah. Odbor je skrbel tako za ukusne, kakor za koristne dobitke; za sedaj bodi povedano, da se nahaja med dobitki jako fin, dragocen glasovir, času primeren bicikelj, zlate in srebrne žepne ure, več zlatih in srebrnih garnitur itd. Namen srečkanju je, prirediti »Glasbeni dom« v šolske namene. Šola »Glasbene Matice« razvila se je tekom zadnjih let tako zelo, da niso več zadostovali odmerjeni jej prostori, treba jih je bilo razširiti in popolniti inventar. Ker pa vsega tega ni moči izvesti s skromnimi letnimi dohodki, poskusil je odbor tem potom pridobiti si nekoliko sredstev. Da ga bode podpirala znana požrtvovalnost slovenskega naroda pri podjetji, katero bode v korist narodu samemu, bil je v naprej prepričan in upa, da bode naše občinstvo seglo po srečkah, katere je dobiti pri raznih dru-

štenih poverjenikih po deželi, v Ljubljani pa razven pri odboru »Glasbene Matice« tudi še v trgovini gospoda Vase Petričiča na Mestnem trgu, v glavni tabačni trafiki na Mestnem trgu in v Sešarkovej trafiki v Selenburgovih ulicah.

(Potres) Iz Vodice se nam piše: Danes 3. sept. ob 8. uri 20 minut smo čutili precej močan valovit potresni sunek. Smer mu je bila navadna od vzhoda proti zahodu. Strah so občutili vsi, ki so bili v poslopih. Slabejši, nekaj sekund trajajoči sunek smo čutili tudi v sredo 1. sept. zjutraj ob 1/4. uri. — Iz Komende, dne 3. sept. Danes ob 8. uri 15 min. je bil tukaj srednji nekaj sekund trajajoči potres. Smer mu je bila navadna.

(Kvaterno saboto), dné 18. septembra, priredó, kakor čitam, novomeški akademiki »besedo« z »brezdvomno živahnim plesom«. To mi je povod pred plesno sezono splošno opomniti, da umira — židovski liberalizem, ki je bil v obilni meri ravno z ostentativnim preziranjem cerkvenih zapovedi, z oskrunjevanjem praznikov in smešnejem posta odvadil nas kristjane ozirati se na svojo vero, svojo cerkev, ter da se povsod po svetu oživlja krščanski duh v narodih. Duhovi se ločijo v dva tabora: tukaj vera, tam nevera. Dolžnost vsakega zavednega kristjana je: ne le ne sodelovati pri podjetjih, ki v oči bijejo njegovi materi sv. katol. cerkvi, ampak tudi javno in privatno ugovarjati zoper oskrunjevanje svetih časov. Post po svojem bistvu se bolj izključuje ples kakor rabo mesa. — Mislim pa, da se je ta ples naznanil na kvaterno saboto ne namenoma, ampak nevedoma.

Dolenjec.

(Kumski shod), od 27. do 30. avgusta bil je letos prav dobro obiskan. Ker je bilo vse tri dni lepo vreme, zbralo se je do 3000 ljudij na Kumu, in izmed njih jih je opravilo spoved in sv. obhajilo čez 1100! Posebnost letošnjega shoda je bil prihod Kostanjevičanov, ki pridejo iz obljube v procesiji vsako sedmo leto. Drugim romarjem so posebno ugajali kostanjeviški cerkveni pevci, ki so peli pri cerkvenih opravilih na Kumu v soboto in nedeljo. Brez pretiravanja ali laskanja se lahko reče, da se tako lepo petje malokje sliši na deželi. Prisrčno zahvalo zaslužijo tudi čč. gg. spovedniki, ki jih je bilo sicer samo pet, pa so toliko vstrajnejše delali!

(»Obstrukcija« koroških občin.) Poroča se nam: Kakor vam znano, je več koroških občin sklenilo obstrukcijo, t. j. zaprisegli so, da z dnem 1. septembra ustavijo sodelovanje v prenešenem delokrogu. Na limanice je šlo v tem oziru nemškimi kričanjem le par občin. Zadnja, ki je to sklenila, je bila občina Grabštanj. A nakrat je vse gibanje v tem oziru, izvestno na povelje od višje strani, utihnilo in veliko vprašanje je, ali one občine, ki so sklenile »obstrukcijo«, svoj sklep sedaj tudi dejanski izvršujejo! Mi jako dvomimo o tem, ker predobro poznamo naše nemške in nemčurske M.heljne! Z onimi sklepi kazali so svoje nemštvo — na zunaj, a doma jih izvrševati se bodo bržkone kmalu premislili, ker dobro vedó, da si z nepotrebnim beganjem ljudstva le sami spodkopujejo tla.

(Raznoterosti s Koroškega.) Piše se nam: Evo vam nekoliko koroških novic zadnjega meseca! Celovški kmečki gospodarski zadrugi, ki je bila vložila ponudbo za dobavo krme c. kr. vojaškemu erarju, se je njena prošnja vrnila s pristavkom, da je odklonjena. V nji se navaja, da je bila cena previsoko stavljena. Zaradi tega seveda zadruga ne sme obupati, ampak to naj služi kmetom le v dokaz, kako koristna in potrebna je taka zadruga, da nas vsaj tudi na višjih mestih spoznajo. V vzpodbudo pa naj jim bo, da se še v obilnejšem številu pridružijo in vpišejo v njo, ker čim več bode zadrugnikov, tem lažje in cenejše se bode potem lahko kak razpisani predmet ponujal. Ko bomo dovolj močni v tem oziru, tedaj tekmujejo lahko z vsakomur in razpolagamo po poljubnosti s cenami. Zatorej kmetje, pristopajte k tej kmečki gospodarski zadrugi! — Dne 20. avgusta opoldne treščila je ob hudi nevihti strela v Košicev skedenj v Selu pri Podkrnosu, ter ga v trenutku popolnoma užgala; kmalu je stala tudi hiša v ognju. Kdor pozna našo vas in ve, kako so hiše nakopičene ena na drugo, vse s slamo krite, in da stojé med njimi še slamnate kopice, umel bo, kakšen strah je zavladal po vasi, kajti vsakdo se je bal, da požar vpepeli celo vas. Pa naša hrabra požarna bramba bila je takoj na mestu, prišla se nevstrašeno dela ter branila sosednja poslopja. Tudi žrelska požarna bramba je prihitela kmalu na po-

moč ter Delinčani s svojo ročno brizgalnico. Delali so vstrajno in pogumno, in posrečilo se je hrabrim ognjegascem z božjo pomočjo, zabraniti hudo nesrečo, požarno vničenje naše prijazne vasi. Pri Kosiču je zgorelo vse, samo živino so otili. Dasiravno je bil gospod posestnik Kopper zavarovan, ima on in njegovi sorodniki, katerim je vse, obleka in pohišno orodje zgorelo, precejšnjo škodo. Dne 22. avg. so v Prevaljah jako slovesno posvetili novo farno cerkev. Dotične obrede je izvršil mil knezoškof dr. Kahn. Stiri desetletno mašništvo so obhajali dne 5. avg. t. l. v Duberli vasi štirje gg. duhovniki, na čelu jim preč. g. inf. prošt Jan. Ev. Marinič. Čestitamo! — Zlato poroko sta obhajala na dan svetega Roka v prijazni cerkvi na visokem Macnu zakonska Nace in Katarina Vasner iz Rot. Mož je 82, žena 70 let stara. Dne 9. avg. sta na Blatu pri Pliberku praznovala zlato poroko zakonska Franc in Terezija Prilaznik. Se na mnoga leta! — Na Bistrici pri Pliberku je umrl posestnik P. Kraut, star 31 let. — Dne 15. avg. je utonil blizu L'belič v Dravi, kamor se je šel z drugimi fanti kopat, 12letni K. Germ. — V Schönwegu blizu St. Andraža v labudski dolini je pogorela Birtova kmetija z vso živino, krmo itd. Škoda je do 12.000 gld. — Dne 21. avg. zvečer je pogorelo na kolodvoru v Pontebi večje poslopje. V nevarnosti je bil ves kolodvor. — Pri občinskih volitvah za občino Bela pri Zel. Kaplji je v vseh treh razredih jednoglasno prodrla slovenska stranka. Slava! — Na vrškem jezeru je bilo do srede avgusta zglušeni vkup 5879 tujecev; največ v Porečah (2406) in v Vrbi (1886). — „Südmarkin“ podružnice Smarten ob Celovcu in Borovlje napravijo dne 8. sept. skupen izlet na „Kanonhof“ blizu Žhpolj, kjer bo velik dirindaj. S tem hočejo rogoviliti med Slovenci za namene „Südmarke“. Zato Slovenci pozor! in ne hodite jim na limanice! — Pri prvem izžrebanju srečk koroške deželne hipotečne banke so se izžrebale sledeče srečke: štev. 29. (500 gld.; štev. 38, 45, 51., 66. (po 100 gld.); štev. 2 (50 gld.)

(Koroški učitelji pa — Luegerjeva koračnica.) „Miru“ se je nedavno sporcčila iz Prevalj sledeča prav mična in za mišljenje, ki prevladuje med koroškim učiteljstvom, jako značilna dogodbica: Nedavno so bili tukaj zbrani učitelji celega okraja pri takozvani „konferenciji“. Konec je seveda — in tega jim tudi ni v zlo šteti — majhna veselica, h kateri so se polnoštevilno zbrali pri „Uranseku“. Pride pa neki ubogi starček in začne svoje orgle vrteti. — Kaj sme čuli? — Oh, ubogo uho! čuj — in otrpni! — „Luegermarš“ jim zaigra ta nesrečni človek. Seveda nastane na to grozno razburjenje, kateremu je sledila prepoved, da tega „marša“ ne sme več igrati, ako hoče, da ga bode slavna družba podpirala. — A neka gospa z Dunaja, ki vidi to čudno ravnanje vzgojevalcev naše dece, pravi odločno: „Dobro, sedaj ste igrali Luegerjevo koračnico učit. na ljubo, za to so vas plačali; sedaj jo pa meni na ljubo zaigrajte, zato vas pa jaz plačam“. Kaj se zgodi? Zbrani učitelji hitro vprašajo, koliko velja cela instrumentacija „der Walze des Luegermarsches“, ker jo hočejo kupiti samo zaradi tega, da bi je več ne igral. — „Ja, nekaj čez devet goldinarjev“ je odgovor. To je vendar nekoliko c' več“, kakor se pri nas pravi, in oni vtihnejo. Vrla Dunajčanka pa pravi: „Gospodje! Jaz ne pustim igrati te koračnice, če da vsak od vas 10 krajcarjev za reveža godca.“ Ta je obveljala, in gospoda je bila potem zopet zadovoljna. — j.

(Iz Celovca) dne 3. sept. Danes so se sklenile druge duhovne vaje za duhovnike. Udeleževalo se jih je 80 duhovnikov pod vodstvom jezuita, č. o. S. Volbert-a. Obojnih duhovnih vaj se je udeležilo vkup 150 duhovnikov. — Društvo vednega češčenja je imelo danes svoj letni zbor. Ravnatelj preč. gosp. prof. dr. Alojzij Cigoj O. S. B. je poročal o družbinem delovanju v minulem letu. Tudi mil. g. knezoškof je imel daljši nagovor. Potem se je otvorila razstava cerkvenih oblačil, katera društvo podari revnim cerkvam.

(Iz Prage.) Katoliški shod v Kralj. Gradu je že končan. Sokoli in socialisti — sklenili so ozko prijateljstvo, so hoteli še zadnji trenutek shod razbiti; toda ko so videli, da ne gre, napravili so izlet. Ko so šli mimo „Adalbertina“, dali so duška svoji nevolji z raznimi slabimi dovtipi. Tuji gostje so imeli lepo priložnost občudovati najlepši cvet mladočestva. Oj, Sokoli! kam ste zašli! Shod se je pričel z blagoslovom „Adalbertina“, katoliškega doma. Sezidalo ga je katoliško politično društvo sv. Janeza Nep. za

100.000 gld. Od stolne cerkve se je pomikal veličastni sprevod katoličanov vseh stanov, nazadnje škof Brynych s svojo duhovščino in mestni svet sem k novi hiši. Tu je spregovoril škof Brynych svoj prelepi govor: „Obnovite se!“ (prenovite se), potem je „Adalbertinum“ blagoslovil. Potem so se pričele ob 6. uri seje, h katerim so poslali drugi češki škofje ali svoje zastopnike, ali pa pozdravili shod pismeno. Svoj pozdrav je poslal tudi dr. Rieger. O politiki je govoril grof Nose. o tisku vrednik Štabl, družinskem življenju svetnik Lepař, o češki zgodovini dr. Domabyt, o kmečkem vprašanju Krubner in delavec Myslivec, o šolskem in socialnem škof Brynych in dr. Honky. V imenu ameriških Čehov je shod pozdravil duhovnik Sinkmayer. Bog daj, da bi rodil katoliški shod obilo sadu. — Grof Tasfia je napravil povodom cesarjevega rojstnega dne na svoji graščini banket, pri katerem je dejal v svoji napitnici na cesarja: „Veselim se, da morem napiti Nj. Vel. kot Čeh. Češka je biser v avstrijski kroni, mi Čehi nosimo ime Nj. Vel. v svojih srcih, in zato kličem: „Naš cesar naj živi! Slava!“ — Nemški poslanci so pri svojem sestanku sklenili resolucije, v katerih zametujejo Nemci svoje sodelovanje pri dunajskih konferencah, obsojajo napade Čehov na Nemce (sic!) Češki napadi na Nemce! Kolika ironija. V Plznu so morali vojaki poseči v nemir, kojega je povzročil žid Hartman in posegli so tako, da so Čeha lovili, Nemce pa pustili divjati. Več Čehov je bilo od zadržanih prebdenih. Vojaki so postopali preveč na svojo pest. Radi tega pojde pritžba k ministerstvu. Drugače se je vedla vojaščina v Ašu, kjer je divjalo kakih 30.000 Nemcev. Tukaj so kamenali uradnike, častnike in vojake, in le-ti so rabili svoje orožje v najhujši sili. V Plznu ni bila nobena sila, kjer je bilo količkanj Čehov skupaj, pridrli so dragonci-Nemci s tako silo, da je celo jednemu konj padel. Kdor se je tiščal zidu, tega so s sabljami. Kar zadeva Aš, povedati se mora, da je vihrala velikonemška zastava tudi na jednom c. kr. uradu. Sploh počenjajo že Nemci čudne reči. Na božjih potih v zaprtem ozemlju, kakor n. pr. v Filipposdorfu se je nahajal na neki krčmi napis: „Tukaj se ne toči češkim psom!“ Vse zaradi tega, ker Čehi Nemce preganjajo. Kaj šele bo, če pojde tako naprej? — Vlada je prepovedala na 29. m. ljudski shod v Lipanib. Na programu je bilo: Kakšno stališče zavzema češki narod proti vladi? 2. Kakšno je naše stališče proti Nemcem in kake dolžnosti proti rojakom v zaprtem ozemlju? — 25. m. m. se je sešel „Nový Život, katoliško društvo. Govoril je č. g. Zavoral o sv. Franč. Seraf. kot reformatorju cerkve, Bouška o mistikih, Bilek o idealu krščanskega umetnika, Rozsypalova o ženskem vprašanju, Holeček o katoliškem gledišču in drami, o katoliški godbi Paukner in o bogastvu in globočini naše liturgije Tauber. Ermelandski škof dr. Thiel je tu obiskal grob sv. Vojteha. V njegovi škofi se nahaja kraj, kjer je sv. Vojteh mučeniško smrt storil. — V kmetijski posojilnici v Melniku so odkrili nov primankljej 110.000 gld. O prvem primankljeju se je pisalo in govorilo, da je prikrit. Kako, pokazalo se je sedaj. Ubogi vlagalci!

(Sejmi po Slovenskem od 6.—11. sept.) Na Kranjskem: 5. v Vipavi, Premu; 7. v Zagradcu; 9. v Črmošnjicah, Lukovcu, Vrhu (Itr. kant.), Bušeti vasi, Vel. Laščah; 11. na Veseli gori pri Rakovniku, Senožčah. — Na Slovenskem: 6. v Pobrežu v fari sv. Vida; 7. v Žrečah; 9. v Apočah; 11. v Langu. — Na Koroškem: 5. v Pliberku. — Na Primorskem: 5. v Isoli za lesenino; 9. v Kobaridu za blago in živino, Kačiču, Pesji vasi.

Telegrami.

Dunaj, 4. sept. Izvoljeni odsek parlamentarne komisije desnice je svoje delo dovršil. Vsi člani so odšli z Dunaja, razun načelnika parlamentarne komisije Javorskega, ki ostane na Dunaju, da po potrebi razpravlja z vlado. Vspehi razgovorov Badenija z zastopniki desnici za vlado niso povoljni v toliko, v kolikor je Badeni od desnice preveč zahteval. Zato je tekom razprave baron Dipauli naravnost izrazil, da on s svojo stranko stoji vedno na stališču solidarnosti desnice ter da je pripravljen podpirati vlado, v kolikor hoče izvrševati program, ki je načrtan v adresi večine, da pa je odločno proti temu, da bi se njegova stranka sans phrase smatrala za vladno stranko. Tem načelom pri-trdili so načelniki vseh drugih klubov. Po-

ročila liberalnih listov, da ni edinosti mej posameznimi klubi večine, so popolno neosnovana.

Dunaj, 4. sept. Listi poročajo, da se danes dogovarjajo zastopniki češkega konservativnega veleposestva, ali bi ne kazalo veleposestnikom-poslancem stopiti v skupni češki klub v deželnem zboru.

Dunaj, 4. septembra. Pri otvoritvi državnega zbora se takoj spremeni opravilnik; kedo da bo za ta korak vsprejel prvo odgovornost, ali vlada ali večina, dosedaj še ni dognano.

Trst, 4. septembra. Poljedelski minister grof Ledebur je došel včeraj sem na potovanju iz Gorice v Postojino ter se ustavil v Nabrežini, kjer ga je pozdravil namestnik Rinaldini.

Berolin, 4. septembra. Državni kanceler knez Hohenlohe je odpotoval danes opoldne v Hamburg k vsprejemu italijanskega kralja. Cesar in cesarica sta dospela tje že včeraj opoldne.

Madrid, 4. septembra. „Heraldo“ poroča, da so se izjalovila vsa prizadevanja ministerskega predsednika Azcarraga, ko je nameraval zediniti vse konservativne frakcije.

Rim, 4. septembra. Poročila raznih listov, da namerava vojna uprava utrditi vzhodno mejo, niso povsem resnična.

Sredec, 4. septembra. Zatrjuje se, da prevzame Madjarov finančni portfeli, Vazov pouk, Veličkov trgovino in poljedelstvo, Totjev železnice.

Starišem in varuhom!

V 13. okraji Dunaja (Hietzing), slovečem po svojih vilah, stoji sredi velikega krasnega parka ob severovzhodnem bregu hakiškega grada 31. 3-3

Vzgojni zavod za dekleta

gg. dominikank

v Hakingu, Schlossberggasse 7.

Namenjen je vzgajanju katoliških hčer srednjih in višjih stanov. Po svoji zdravi legi, po izvrstnosti u njih in vzgojnih močih, po čvrsti, telesno in dušno izvrstni mladini, ki je že izšla iz tega zavoda, zagotovljena je najboljša vzgoja.

Ljudska in meščanska šola v zavodu ima pravico javnosti. Gojenke, odrasle šolski dolžnosti, morejo se tu temeljiteje izobraziti v jezikih, v slovstvu, zemljepisju, zgodovini, risanju in slikanju, v godbi in finih ročnih delih, pa še v drugih predmetih, za katere kažejo posebno veselje in veliko zmožnost.

Na zahtevanje se pošiljajo prospekti.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rabljinim navodom 50 kr.

Jedina zaloga 57. 31. 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Realijska cesta štev. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želečnemu in kataru v črevesih, ista-tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.

nadzdravnik.

232 100-45

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
3	9. zvečer	734.1	19.6	sl. sever.	jasno	
4	7. zjutraj	734.0	16.0	sr. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	734.1	27.5	sr. južn.	skoro obl.	

Srednja večerajnja temperatura 21.3°, za 4.7° nad normalom.

Služba hišnika

Pri podpisnem vodstvu oddati je službo hišnika z mesečno mezdo 12 gld., prostim stanovanjem in svečavo. Isti mora biti ali spretni krojač ali pa čevljar. Njegovi zeni izročeno je pranje telesnega perila učencev, proti ugotovljenem plačilu. Hišnik mora biti skoz pošten in trezen človek ter brez otrok. Prošnje sprejme podpisano vodstvo do včetega 15. septembra; nastop službe 1. oktobra t. l. 599 2-1

Vodstvo deželne vinarske, sadjar-ske in poljedelske šole na Grmu, dne 1. septembra 1897.

Le še tri dni!
Cirkus Henry
 v Ljubljani, v Lattermannovem drevoredu.
 Danes v soboto, dné 4. septembra, ob 8. uri zvečer:
Monstre-predstava.

Častni večer za ravnatelja Henry.
 Izvanredno bogat in skrbno izbran vspeh! Prvikrat
 čudežni slon Blondin, najbolj dresovana četveronožna žival
 na svetu. — Prvikrat štirje žrebci, dva belca in dva
 vranca, popolno nova dresura ravnatelja Henry. — Medved
 in straža ali straža v tisoč skrbah, prekomerno. —
 Nastop vsega umetniškega osebja in baletnega kora.
 Natančnejši vspeh je na lepokih razviden.
 Jutri v nedeljo: dve predstavi, popoldne ob 4. in zvečer ob
 8. uri. — V ponedeljek 6. septembra: Zahvalna in slo-
 vesna predstava.
 Predprodaja vstopnic od 10. ure zjutraj do 6. ure zvečer je
 v glavni tobačni zalogi na Mesnem trgu.
 600 1 **Ravnateljstvo.**

Otvoritev trgovine.

Dovoljujem si s tem slavnemu p. n. občinstvu uljudno
 naznanjati, da sem te dni otvoril svojo lastno

trgovino z usnjem
 v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3., v Koslerjevi hiši.

Pri meni je dobiti različne vrste usnja bodi si za fino,
 lahko, bodi si za težko obutalo in sicer na drobno in na de-
 belo za solidne cene. Blago v moji zalogi je fino, dobre in
 trpežne kakovosti. Tudi imam na prodaj vse v črevljarsko
 obrt spadajoče potrebščine iz najboljših tovarn.
 Priporočam se za obilen obisk ter zagotavljam, da bom
 vsakogar postregel v njegovo zadovoljnost glede dobrote
 blaga in solidne cene. 590 3-1
 Z odličnim spoštovanjem
Josip Pollak.

Službe išče

oženjen, pripraven mož, poštenega značaja in lepega vedenja
 Voljan je prevzeti posel hišnika ali oskrbnika, ali tudi
 kako drugo primerno mesto.
 Več pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 585 2-1

Glasbena Matica v Ljubljani.

Na glasbeni šoli „Glasbene Matice“ v
 Ljubljani se ima s prihodnjim šolskim letom
 nastaviti

učitelj za čelo in klavir

s 600 gld. začasne letne plače. — Prosilci za to
 službo, katerim je p. trebno tudi znanje kacega slo-
 vanskega jezika, naj svoje s pričetki opremljene
 prošnje pošljejo predsedniku „Glasbene Matice“
 Franu Ravniharju v Ljubljani. 594 3-1

P. n.

udje hranilnice in posojilnice v Stari Loki,
 registr. zadruga z neomejeno zavezo se vabijo k

izvanrednemu občnemu zboru

dné 19. septembra 1897 ob 3. uri pop.
 v prostorih ondote kapelanije.
 Vspeh:
 Volitev predsednika in jednega odbornika;
 Razni nasveti.
 592 1-1 **Odbor.**

Razglas.

Veled druge konkurenčne obravnave dné 12. av-
 gusta t. l. razpisuje podpisani znovič

zmanjševalno dražbo

zaradi popravila po potresu poškodova-
 nega zvonika pri župnijski cerkvi v Ko-
 lovratu.
 Dražba bo dné 6. septembra t. l. ob
 10. uri v župnišču v Kolovratu.
 Trošni so po zgoraj omenjeni konkurenčni ob-
 ravnavi preračunjeni na 3000 gld.
 Pogoji, preračuni in načrti so na pregled pri
 podpisnem.
 Podjetnik more biti le koncesioniran zidar in
 tesarski mojster, — in bo do dné kolavdicije vložil
 10% kavicije.
 Kolovrat, dné 26. avgusta 1897.
 567 3-3 **G. Vilman,**
 načelnik stavbenega odbora.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
 originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak,
 med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Zelo-
 nato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je
kina-železnati malaga
 kot dijetetično, krepujoče in kri tvoreče
 zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi pri-
 manjkajočim otrokom, ženskim, rekon-
 valescentom, sploh slabotnim osebam;
 Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-—

Prireja se v kemično farmacev-
 tičnem laboratoriju
lekarni „pri zlatem orlu“
J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)
 v Ljubljani

kateri naj se dološijo naročila. Ondi
 dobé se tudi vsa homöopatična
 zdravila.
 Pojasnila na v lekarniško stroko spa-
 dajoča vprašanja dajo se radovoljno in
 brezplačno. 54 52-34

Trgovski učenec

krepak deček iz dobre hiše, kateri je vsaj jedno
 ali dve srednji šoli obiskal, sprejme se takoj v
 trgovino meš. blaga Jos. Span v Domžalah. 598 3-1

Novo ustanovljena in novourejena domača
 stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 1

Avg. Agnola v Ljubljani
 Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini
 in cerkvenim predstojništvom v
 naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s ka-
 tedralnim steklom ali s svincem obrob-
 ljenim belim ali barvenim steklom,
 s steklom z umetno
 slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zjam-
 čeno in trpežno izvršeno v lastni
 delavnici, od najpriprostejšega do
 najfinejšega dela. — Ob enem
 opozarja na lepo svojo zalogo
 vsakovrstnega

steklarskega blaga
 kot so: porcelanasti predmeti, zr-
 cala, steklo v ploščah, svetiljke, po
 dobe, okvirji za podobe itd.
 Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela
 in popravila po najnižji ceni.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Enchiridion Liturgicum in usum Cleri-
 corum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit
 Jos. Erker. Ceta 1 gld. 50 kr.

**Wolf-Platersnikov slovensko-nem-
 ški slovar**, dva zvezka, nevezana 11 gld.
 50 kr., v pol-sagrinastih izvirnih platnicah
 14 gld. 50 kr.

Proč. duhovščini
 uljudno priporočam
 svojo delavnico
 za
**slikarijo na
 steklu**,
 zlasti za izdelovanje
 cerkvenih oken
 z umetno slikarijo
Ed. Stuhl
 v Gradcu,
 Annenstrasse 35.
 Najboljša spr-
 čala in pohvale
 za izvršena dela
 razpolijam na
 zahtevo.

Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

Prečast. duhovščini in slav. občinstvu si usojam
 uljudno naznaniti, da sem preselila iz baraka v
 Lattermannovem drevoredu pod trdko

Fr. Dežman
 poslujoči knjigoveški obrt v mesto na
Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Ob tej priliki se tople zahvaljujem za obilno na-
 klonjenost ter prosim mi isto tudi v bodoče ohraniti.
 Vsako najmanjše naročilo izvršeno bude v moji delav-
 nici točno, natančno po nizki ceni.

Veselošpovanjem
Fr. Dežman.
 551 5-3
Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Izborno svojo zalogo
raznovrstnih vóz
 kritih in nekritih

lično in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhov-
 ščini in sl. občinstvu

Fr. Šiške naslednik
J. Demšar
 Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.
 Naročila izvršujejo se točno po
 165 3 nizki ceni. 509 6-6

Učenec,

zdrav, 14 let star, pošten, kateri je dovršil vsaj
 5. razred ljudske šole, sprejme se takoj v trgo-
 vino specerijskega blaga. 581 3-3
 Kje, pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

Domača umetnost!
 Podobarski i pozlatarski
 ateljé
Andrej Rovšek
 v Ljubljani, Kolodvorske
 ulice 32-34
 se priporoča prečast. du-
 hovščini in cerkvenim
 predstojništvom v naro-
 čila na izdelovanje
oltarjev
 iz lesa v poljubnem slogu,
 kipov
 in
 svetniških soh
 iz gipsa, kamna, lese-
 nih itd.
Oltarne skupine
 iz različnega materijala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni
 cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v po-
 polno zadovoljnost podpisane predstojništva.
 Predstojništvo župne cerkve na Ježici.
 dné 30. julija 1897. 505 52-6

Ljubljana v septembru 1897.

Nova prodajalnica!

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu najuljudneje nazna-
 niti, da otvorim
 dné 6. kimovca t. l.
 v lastnej hiši
Prešernove ulice št. 10-14
 pod trdko
„Ivan Kordik“
 novo prodajalnico z galanterijskim blagom
 drobninami, igračkami in raznim blagom
 za sedlarje, tapetarje in črevljarje.

Kot dolgoletnemu in vsem strokam popolnoma večjemu
 voditelju trdkke „Ant. Krisper“ mi bude ob malih uprav-
 nih stroških mogoče zadovoljiti slavno občinstvo z dobrim
 in cenim blagom.
 Sreje novo podjetje kar najtopleje priporoča velespoštovanjem

568 3-3 **Ivan Kordik.**

LUDOVİK BOROVNIK
 = puškar =
 v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za
 lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim
 jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice,
 vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro
 izvršuje. Vse puške so na e. kr. preskuševalnici in od
 mene preskušene. 655 52-50

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Odlikovani 591 4-1

ateljé za krščansko umetno slikarijo

Vilj. Jos. Lucke

v Reichenau na Severo Češkem

priloga svoje priznane izvrstne posmetke najboljših in najslavnejših del starejših in novejših slavskih, nemških, holandskih itd. mojstrov-umetnikov oljnatih-slikarske smeri; izvršuje originalne kompozicije po naročilih na kositarju ali platnu v poljubni velikosti in najraznovrstnejših slogih posamnih umetnostnih dob za cerkve, samostane, župnije itd. Izdeluje slike za bandero, križeva peta, oltarje, slike Kristusa, Matere božje in svetnikov itd. Slike po dobrih fotografijah do naravne velikosti. Kristuse izkositarja za poljske križe. Za slike preskrbuje tudi slogu primerno okvire iz hrastovega lesa, pozlačene itd. od najpreprostejših do umetno izdelanih. Na željo pošlje risbe in načrte za oltarne slike, za križeva peta pa vzorce z ali brez okvira franco na ogled. Najboljša priporočila in priznanja pisma visokih dostojanstvenikov in korporacij se na uslugo.

Najboljše sredstvo proti stenicoam, bolham, kuhinjskemu mrčesju, moljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot nobeno drugo sredstvo

vsakovrstno golazen — in ga radi tega milijoni odjemalcev zahtevajo. Njega znaki so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherlin“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Ivan Fabian,	Kham & Murnik,	A. Scharabon,
F. Grokel,	Adolf Kopřiva,	Viktor Schiffer,
Karol J. Helzer,	Josip Kordin,	Jakob Schöber,
Ivan Jabačin,	Anton Krisper,	Jakob Spoljarč,
Anton Ječminek,	Peter Lassnik,	A. Stencl,
Jeglič & Leskovic,	Alojzij Lenček,	M. E. Supan,
G. Karinger,	Ivan Perdan,	Franc Terdina,
Mihail Kastner,	Karol Planinšek,	Uradniško kon-
J. Klauer,	J. C. Röger,	sumno društvo.

Dobi se tudi v naslednjih krajih na Kranjskem:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju, Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na Vrhniki, v Trzinu, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Zagorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju, Bledu, Cirknici, Ložu, Kamniku, Vipavi. V Škofji Loki: M. Zigon in E. Burdych. 202 15-13

Nauk na glasoviru,

na zahtevanje tudi »ensemble«, daje doma in zunaj hiše, tudi teorijo glasbe, Marija Zottmann v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 11, spodaj. Natančneje se izve ondi dopoldne od 10-11 in popoldne od 2-3 ure. 588 2-1

Solidno blago.

Janeza Dogan-a
mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatevi hiši)

priloga svoje dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za masne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s pedobami zastoj in franko. 323 35-17

Najnižje cene.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trilerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermo'rov. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedovodne] preše). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II/2 Praterstrasse 9.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 9 Zastopniki se iščejo. 265 20-11

FRANC IV. KWIZDA.

Kwizdov
restitucijski fluid

c. kr. privilegovana umivalna voda za konje.

Cena steklenici gld. 1.40 av. velj.

Kwizdov
korneuburški

živinski redilni prašek

veterin. dijet. sredstvo za konje, govedo in ovčad.

Cena škatljici 70 kr., pol škatlji. 35 kr.

Kwizdova maža za kopita
koja preprečuje krhkost in lomljenje kopit. Lonček a 400 gr. gld. 1.25.

Kwizdovkit (lep) za kopita,
umetni kopitni rog
Paličica 80 kr.

Kwizdov kresolin,
izvrstno razkuževalno sredstvo.
Steklenica 50 kr.

Kwizdove patentovane oklepalne obveze iz gumija.

Patentovane oklepalne obveze izdelujejo se v sivi, črni, rjavi in beli barvi v štirih velikostih, za levi in desni nogi.

Za obveze, merjene od a do b, v obseju	
20-22 cm je primerna velikost št. 1	št. 2
22-24 " " " " " " " " " " " "	št. 3
24-27 " " " " " " " " " " " "	št. 4
27-30 " " " " " " " " " " " "	

Patentovana oklepalna obveza velja v sivi barvi št. 1 gld. 2.50, — št. 2 gld. 2.70, — št. 3 gld. 2.90, — št. 4 gld. 3.30.

Cena obvezam v rjavi, črni ali beli barvi je za vsako številko pri komadu za 20 kr. višja, nego ona za sive obveze.

Ilustrovani cenik Kwizdovih obvarovalnih predmetov iz gumija za konje na željo zastoj in franko.

Razpošilja vsak dan glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47-10

priloga lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinišnih, razncbarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Koverté s firmo vizitnice in trgovske račune priloga

Katol. tiskarna v Ljubljani.

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu šte. 20

se priloga prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela, osobito v prostoročno izvršeno imitacijo vsakovrstnega lesovja. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega materiala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-47

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše ure po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: Stenske (Pendel-) ure z godbo po jako nizki ceni. 711 43

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg. nasproti rotovžu.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministertva za uk in bogočastje pripuščeni

mali, srednji in veliki

katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od prihodnjega šolskega leta nadalje, je ravnokar izšel ter se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobre primeren popust.

Razglas.

587 3-1

Na c. kr. državni višji gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v sredo, dne 15. septembra

od 8. do 12. ure v ravnateljstvu pisarni v novem gimnazijskem poslopju.

Vsprejemne skušnje vršile se bodo v četrtek, dne 16. septembra od 1/2 9. ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinese seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 50 kr., ki se bodo onim, ki skušnje ne bi prestali, vrnila.

V II, III, IV. in V. razred se bodo učenci vsprejemali dne 16. in 17. septembra.

Šolsko leto 1897/98 se začne dne 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Ravnateljstvo c. kr. državne višje gimnazije v Kranju,
dne 1. septembra 1897.

St. 29.692.

578 3-1

Razglas.

V zmislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za 1898. leto

od dne 30. avgusta do dne 6. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posla so oproščeni po § 4 omenjenega zakona:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe za vsikdar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po koledarju.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 27. avgusta 1897.

Za

sezono

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! **trocevke**, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Velepoštovanjem

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

584 20-3

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 318 26-7

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinejših kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur se vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Zdravišče

Krapina-Toplice

na Hrvaškem

od zagorske železnične postaje Zabok-Krapina-Toplice jedno uro oddaljeno. — Do konca septembra omnibusi k vsakemu vlaku.

Cena stanovanj od 1. septembra naprej znižana za 25%. — Krasna uravnavna toplota, milo podnebje itd. itd.

Vsak dan oskrbuje v zdravišču koncerte godba c. in kr. polka nadvojvoda Leopold noter do 18. septembra.

574 3-1

Razglasilo.

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1897/98 dne 18. septembra s slovesno službo Božjo v stolni cerkvi.

Učenci, ki želijo na novo vstopiti v nemški oddelek prvega razreda, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov, oglašé dne 15. septembra med 9. in 12. uro v ravnateljstvu pisarni ter s seboj prinese rojstveni list in obiskovalno spričevalo one ljudske šole, katero so v zadnjem času pobajali. V slovenski oddelek prvega razreda se v tem obroku učenci na novo ne bodo vzprejemali. — Vsprejemne skušnje za prvi razred se prične dne 16. septembra ob 8. uri.

V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo vzprejemali dne 16. septembra od 9. do 12. ure. Ti naj s seboj prinese rojstveni list, šolsko spričevalo zadnjega polletja (s potrdilom pravilno naznanjenega odhoda) in ako so bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične dekrete.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglašé dne 17. septembra od 8. do 12. ure s šolskim spričevalom zadnjega polletja.

Vsak učenec plača 1 gld. 20 kr. prispevka za učila in igralne pripomočke, vsak na novo vzprejeti pa poleg tega še 2 gld. 10 kr. vzprejemnine.

Učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. k. okrajnih glavarstev v Crnomlju, Kranju, Novem Mestu in Radovljici, in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, se smejo po naredbi veleslavnega c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta l. 1894, št. 2354, na tukajšnji gimnaziji vzprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije v Ljubljani,
dne 2. septembra 1897. l.

597 3-1

Ustanovljeno l. 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.

Častni in priznanski diplom na Dunaji 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich

v Gröden-u (Tirolsko)

se priporočata prečastiti duhovščini za

cerkvena dela iz lesa,

kakor: za izdelovanje altarjev, prižnic, spovednic, krstnih kamnov, križevih potov, kipov svetnikov, podob Kristusovih, jaslje itd.

po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in franko.

Spričalo. Kip je došel nepoškodovan. Vse hvali slogu primerno umetniško izvršitev podobe, ki na gledalca napravja velik vtis. Prisrčno se Vam zahvalim za lepo delo.

371 12-10

V Aleksandriji (Egipet).

P. Rajmund Bayerl,

apost. mis. in vikar v samostanu sv. Katarine.

I. kranjski

laneno-oljniati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-95

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Najboljši

fabrikat!

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 32

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgrebe, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudba na Ludovika
Gösterreicher, Budapest VIII,
Deutsche Gasse 8. 459 10-5
198 4

Stanarinske
knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 glđ. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Breč. duhovščino in sl. občinstvo

v mestu in na deželi uljudno obveščam, da sem se ravnokar vrnil z
Dunaja, kjer sem v višjem učilnem zavodu za prirobovanje oblek
slavnoznanе tvrdke Hofmann & sin absolvirati tečaj za

popolno priučitev v prirobovanju
vsakovrstne obleke,

posebno še duhovniške obredne in civilne obleke.
Cenjenim in velečast. svojim naročnikom, mogel bodem odslej v vsakem
pogledu postreči kar najbolje.

Ob tej priliki se toplo zahvalim za doslej mi v obilnosti izkazano
zaupanje ter prosim, da mi ohranijo naklonjenost vsi dosedanji na-
ročniki in mi po priporočilu — katero si hočem pridobiti z natančnim,
povsem solidnim delom — pridobé še novih odjemalcev.

Velepoštovanjem

Fr. Pavšner

tehn. izvežbani krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4 (nasproti c. kr. veliki gimnaziji).

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-34

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Stenografije

bi se rada učila, gospice v Udmatu št. 94. 575 2-1

Priporočilo krojaškega obrta v Vipavi.

Usojam si prečast. duhovščini, spošt. gg. uradnikom in sl. občinstvu uljudno naznaniti,
da sem uredil povsem novo

krojaško delavnico

v kateri bodem izdeloval vse oblačilne predmete točno, natančno v poljubnem kroju. —
V lastni zalogi imam bodem od najpriprostejšega do najfinjšega blaga,
za katerega trpežnost bodem jamčil.

Spošt. gg. uradnikom se priporočam v naročila na izdelovanje vsakovrstnih
uniform, iz katerih po obastvenih predpisih, z zagotovilom neopovržno natančne
izvršitve. — Nepremoljive haveloke izdelujem po najnižji ceni od 9 do 14 glđ.,
prečast. duhovščini talarje od 10 do 20 glđ.

Za vsa druga dela računam nizke konkurenčne cene ter zagotavljam prijazno, poštene
postrežbo.

Prosež izdatnih naročil in naklonjenosti beležim

velespoštovanjem

Jožef Krapež,

krojaški mojster v Vipavi.

596 2-1

Razpis službe.

595 1-1

Pri generalnem zastopu v Ljubljani o. kr. priv. zavarov-
valne družbe „Avstrijski Phoenix“ na Dunaju razpisana je

služba potovalnega uradnika

z letno plačo glđ. 1200.— in provizijami. — Pri oddaji službe oziralo
se bode le na take prosilce, ki morejo dokazati strokovno zmožnost.

Prošnje s spricvali vložiti je do dné 15. septembra t. l. pri
generalnem zastopu v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 3. septembra.			Dne 3. septembra.			Dne 3. septembra.		
Skupni državni dolg v notrah	102	glđ. 35	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	159	glđ. —	Kreditne srečke, 100 glđ.	198	glđ. —
Skupni državni dolg v zvezbu	102	glđ. 35	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	160	glđ. 25	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	154	—
Avstrijska zlata renta 4%	124	60	Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	189	50	Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 glđ.	19	50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	85	4% zadolžnice Rudolfov. želez. po 200 kron	99	60	Rudolfove srečke, 10 glđ.	26	—
Ogerska krona renta 4%	122	40	Tisne srečke 4%, 100 glđ.	141	—	Salmove srečke, 40 glđ.	71	50
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	85	Dunavske vravnave srečke 5%	129	—	St. Genois srečke, 40 glđ.	79	25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	950	—	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108	75	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	57	—
Kreditne delnice, 160 glđ.	386	50	Posojilo goriskega mesta	112	50	Ljubljanske srečke	22	50
London vista	119	65	4% kranjsko deželno posojilo	98	75	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	166	25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	65	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	40	Akcije Ferdinandov. železn., 1000 gl. st. v.	3420	—
30 mark	11	73	Priporočne obveznice državne železnice	228	—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ.	398	—
50 frankov (napoleonondor)	9	52	južne železnice 3%	182	30	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	86	75
Italijanski bankovci	45	15	južne železnice 5%	126	75	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	—	—
O. kr. cekini	5	64	dolenjskih železnice 4%	99	50	Montanska družba avstr. plan.	137	70

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zrupe pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka
Kajaltna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vsi svetli za dosega kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.